SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com



СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз

Рік 120, ЧИСЛО 43, П'ЯТНИЦЯ, 25 ЖОВТНЯ 2013 РОКУ | 1893 | Vol. 120, No. 43, FRIDAY, OCTOBER 25, 2013 | $1.00

Експерти визначають місце України в Европі

ЕДМОНТОН, Альберта. – 3 і 4 жовтня відбулася конференція „Україна в Европі: можливості і перешкоди", організована Канадським інститутом українських студій (КІУС) разом з Інститутом вищих студій ім. Кулів (Альбертський університет) та Українським центром засобів і розвитку при Університеті ім. Ґранта МакЮена (Едмонтон). Група авторитетних науковців і політологів обговорювала питання, пов'язані з евроінтеґрацією України.

Як відомо, у листопаді представники країн Европейського союзу (ЕС) та країн „Східного партнерства", куди входить і Україна, зберуться у Вільнюсі (Литва) на зустріч, на якій може бути підписана Угода про асоційоване членство України в Европейському союзі, тобто йдеться про рішення, яке значною мірою вплине на майбутнє всього пострадянського простору.

Зокрема для України ця листопадова зустріч – унікальна нагода відкрити шлях до успішнішого майбутнього і надійний спосіб уникнути незавидної долі так званої „сірої зони" між ЕС та Росією.

У праці конференції взяли участь Євген Бистрицький (Міжнародний фонд „Відродження", Київ), Валерій Чалий (Центр ім. Разумкова, Київ), Джоан ДеБарделебен (Карлтонський університет, Отава), Дерек Фрейзер (Універ-

(Закінчення на стор. 12)



Учасники конференції (зліва): Євген Бистрицький, Валерій Чалий, Дерек Фрейзер.

Верховна Рада не визначилася щодо Юлії Тимошенко

Євген Солонина

КИЇВ. – Верховна Рада 22 жовтня не змогла розглянути жодного з законопроєктів про лікування Юлії Тимошенко за кордоном, хоч Президент Віктор Янукович вважає, що це питання має вирішити саме парламент. На думку значної частини опозиційних депутатів, відпустити колишнього прем'єра на лікування, не помилувавши її – це лише вдавати, нібито виконуються вимоги Европейського союзу щодо вирішення проблеми вибіркового правосуддя, і що помилувати Ю. Тимошенко В. Янукович може і без парляменту. Тим часом не лише фракція Партії Реґіонів, але й УДАР запевняють, що готові голосувати за законопроєкт про лікування опозиційного провідника за кордоном.

Депутат від Партії Реґіонів Олександер Стоян в розмові з кореспондентом Радіо „Свобода" сказав, що колишній прем'єр-міністер України Ю. Тимошенко має повернутися за ґрати після того, як завершить лікування за кордоном. Він також припустив, що опозиція не зацікавлена у розв'язанні питання Ю. Тимошенко. „Ми запропонували опозиції – подайте такий законопроєкт. Вони сказали: ні, такий законопроєкт ми подавати не будемо. Гадаю, такий проєкт може подати Партія Реґіонів у контексті вимог, які пов'язані і з лікуванням, і з поверненням в Україну", – підкреслив О. Стоян.

Керівник парляментської фракції Партії Реґіонів Олександер Єфремов висловив припущення, що опозиція просто побоялася вирішувати питання Ю. Тимошенко. За його словами, опозиційні фракції не голосували ані за порядок денний, ані за законопроєкт про лікування ув'язнених за кордоном, який вніс на розгляд парляменту позафракційний депутат Сергій Міщенко.

В опозиції зовсім інакше пояснюють своє несприйняття законопроєкту про лікування ув'язнених за кордоном. У коментарі для Радіо „Свобода" депутат від партії УДАР Ростислав Павленко висловив думку, що виконавча влада має всі необхідні ресурси для помилування Ю. Тимошенко чи вивезення її на лікування за межі України.

„Викликає подив позиція більшости та позиція Президента Януковича, що, мовляв, потрібен якийсь додатковий закон. Це виглядає як спроба перенести кланові особливості правлячої партії України на взаємини нашої держави з Европейським союзом. В ситуації, коли Україна робить цивілізаційний вибір – неприпустимо ставити вище національних інтересів інтереси Президента та його команди", – зазначив Р. Павленко.

Водночас депутати від партії УДАР наголошують, що загальний намір фракції – голосувати за законопроєкт С. Міщенка про лікування в'язнів за кордоном, чи за інший законопроєкт, який допоможе вивезти Ю. Тимошенко до Европи. Але ударівці наголошують, що вони продовжують консультації щодо варіянтів звільнення екс-прем'єра і з іншими опозиційними фракціями, і з місією Кокса-Кваснєвського.

Провідник фракції партії „Батьківщина" Арсеній Яценюк заявив, що Ю. Тимошенко згодна на часткове помилування (зменшення терміну ув'язнення) та на лікування за кордоном. Однак, А. Яценюк не вважає, що для цього потрібні якісь додаткові закони, і називає законопроєкт С. Міщенка „проєктом Банкової", оскільки він передбачає лікування з елементами обмеження волі, але не зараховує його до терміну покарання. Опозиціонер вважає, що на тексті компромісного варіянту звільнення Ю. Тимошенко мають стояти підписи особисто В. Януковича, Пата Кокса, Александра Кваснєвського та опозиціонерів.

Зі свого боку, реґіонал Олег Царьов сказав для Радіо „Свобода", що його фракція і він особисто підтримають законопроєкт про лікування Ю. Тимошенко за кордоном, навіть у разі, якщо його запропонує опозиція.

Позафракційний депутат С. Міщенко свій законопроєкт вважає компромісним. За його словами, людина, яка хоче лікуватися, звертається до суду, і за його рішенням її одразу ж звільняють з в'язниці, й вона їде на лікування як вільна людина, пояснює автор. Водночас у тексті законопроєкту вказано, що засуджений не може залишати території закордонного закладу, де його лікують.

Зміст двох інших законопроєктів про лікування в'язнів за кордоном, котрі подали до парляменту позафракційний депутат Анжеліка Лабун-

(Закінчення на стор. 15)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Навчатимуть української мови

КІРОВОГРАД. – Народні депутати, викладачі та вчителі-мовники 15 жовтня ініціювали курси вивчення державної мови. Вони робитимуть це на громадських засадах, без будь-якого політичного підґрунтя. Проєкт не розрахований на школярів чи студентів. Педагоги навчатимуть людей, які вже мають освіту, але з певних причин хочуть вдосконалити мову. Особливий акцент вони робитимуть на культуру мовлення. У програмі курсів є вивчення української літератури. *(Радіо „Свобода")*

В'язнів не лікуватимуть за кордоном

КИЇВ. – Державна пенітенціярна служба провела „роз'яснювальну роботу" з ув'язненими, які написали заяви про бажання лікуватися за кордоном. Про це на прес-конференції 15 жовтня повідомив голова цієї служби Олександер Лісіцков. За його словами, після роз'яснення в'язні перестали писати такі заяви. На думку О. Лісіцкова, „ув'язненим потрібно лікуватися в Україні, де є всі умови для одержання нормальної медичної допомоги". Щодо Юлії Тимошенко він сказав: „Вона перебуває в повному здоров'ї, може читати, писати". *(„Українська правда")*

Небезпечні шляхи на Львівщині

ЛЬВІВ. – Близько 6,700 шляхових пригод сталось на дорогах Львівщини цього року. 150 осіб загинули, а понад 1,300 були травмовані. Про це повідомив 14 жовтня старший інспектор державної автоінспекції у Львівській області Олександер Козлов. Найчастіше аварії з серйозними наслідками стаються на міжнародних трасах, зокрема Київ-Чоп, де водії перевищують швидкість, здійснюють небезпечні маневри. Загалом 25 відс. аварій на українських дорогах, за різними дослідженнями, відбуваються через відсутність належної розмітки, невидимість знаків. Майже 40 відс. пішоходів стали жертвами на пішохідних переходах, яких не видно, де відсутнє освітлення, не підсвічуються знаки. *(Радіо „Свобода")*

В Україні існує рабство

КИЇВ. – Доповідь австралійської організації „Walk Free Foundation" від 19 жовтня стверджує, що в усьому світі майже 30 млн. людей перебувають у рабстві. Укладено також оцінку 162 країн, де досі існує рабовласництво. Попереду – країни Азії та Африки. При цьому за абсолютною кількістю людей, які перебувають у певній формі рабства, до провідних країн потрапила Росія. Україна на 86-му місці, поруч з Казахстаном, Йорданією та Арабськими Еміратами. Водночас, за інформацією міжнародної організації „Ла Страда", Україна знаходиться серед країн, громадяни якої стають жертвами сексуального рабства як всередині країни, так і за її межами. *(„Голос Америки")*

Новини щодо валюти

КИЇВ. – Національний банк 16 вересня зобов'язав банки конвертувати валютні перекази в межах України в гривню, розширив вимоги з продажу валюти і втретє з початку року підвищив норми обов'язкових резервів для банків. Чужоземна валюта при проведенні переказів всередині України тепер зараховуватиметься на рахунки одержувачів у гривневому еквіваленті. Режим зарахування на поточні рахунки фізичних осіб валюти, що надходить з-за кордону, покищо змін не зазнав. Українці теж зможуть вносити гроші на валютний рахунок іншої фізичної особи за наявности наданої у встановленому порядку довірености від цієї особи. *(УНІАН)*

Харківський тракторний завод не діє

ХАРКІВ. – Виробництво на Харківському тракторному заводі зупинилось 18 жовтня через те, що 9 жовтня митниця зупинила усі поставки з Росії, Китаю та Італії – запасні частини до тракторів, двигуни, помпи й колеса, емалі та розчинники. Зривається кубинський контракт – замовлення на 220 тракторів, який необхідно закінчити до 5 листопада. *(Бі-Бі-Сі)*

В Україні відзначили річницю УПА

14 жовтня, на День Покрови, що також є Днем українського війська та Днем створення Української Повстанської Армії, в ряді міст України відзначили 71-річчя УПА.

КИЇВ

Маргарита Долгая

Молоді націоналісти біля пам'ятника Ярославові Мудрому за чималої присутности киян організували публічне зачитування „Присяги воїна УПА". Ветеран-повстанець Теодор Дячун урочисто зачитав присягу, а Михайло Стус – Молитву українського націоналіста. Був присутній також ветеран УПА Семен Сорока.

Після акції ветерани поділилися з присутніми спогадами про боротьбу в лавах УПА, відкрито виставку „Сила волі. Провідники визвольного руху", розроблену Центром дослідження визвольного руху.



Ветерани УПА (зліва): Михайло Стус, Теодор Дячун, Семен Сорока перед початком акції у Києві. (Фото: Юрій Слюсар)

КРИВИЙ РІГ

Рінат Ковбасюк

Криворізька міська організація Конґресу Українських Націоналістів (КУН) та Товариство автономних націоналістів 14 жовтня вшанували 71-шу річницю УПА. Біля пам'ятника Богданові Хмельницькому голова міської організації КУН Олександер Мельник відкрив віче, на якому виступили провідники патріотичних організацій міста.

Вірші, присвячені Україні, прочитали молоді поети з творчого об'єднання „Лелека". Повстанські та козацькі пісні співали представники творчих колективів. Було відслужено Молебень в пам'ять загиблих воїнів.

Почесним гостем був багаторічний політв'язень, борець за Україну, ветеран ОУН та автор книги „За Україну, за її волю" Йосип Кремінь.

Вшанування продовжила хода центральними вулицями міста. Лунали гасла: „ОУН і УПА – державне визнання!", „Бандера і Шухевич – Герої України!". Під час ходи перехожим роздавали брошурки про УПА, попередньо підготовлені для інформування мешканців міста з цією визначною подією.



Віче біля пам'ятника Богданові Хмельницькому в Кривому Розі. (Фото: Гліб Марцинківський)

ОДЕСА

Сергій Горицвіт

Фестивалем „Покрова" відзначили у центрі міста День українського козацтва молодіжна паланка Чорноморського округу козацтва Запорозького, громадська організація „Зелена мрія" й благодійний фонд „Добрий самарянин".

Отаман молодіжної паланки Сергій Шпак розповів, що з нагоди свята активісти влаштували для юнацтва кілька екскурсій місцями лицарської звитяги предків.

На самому фестивалі всіх радували співаки гуртів „Чорномор" і „Самоцвіт", виконавці бойового гопака з школи „Козачок". Гостей свята пригощали козацькою кулешею.

Активісти молодіжних громадських організацій „Сокіл" та „Студентська свобода" нагадали одеситам про 71-річчя УПА і провели забіг здорової молоді. Стартувавши від пам'ятника отаманові Антонові Головатому, вони пробігли центральними вулицями міста до меморіяльної дошки Іванові та Юрієві Липам.



Забіг здорової молоді в Одесі з нагоди 71-річчя УПА. (Фото: Сергій Горицвіт)

Захід відбувся під гаслами „Героям УПА – слава, українцям – сильна держава!", „Роман Шухевич – наш герой!".

Голова обласної організації „Сокіл" Костянтина Сілла нагадав, що ґрунтовна освіта, спортивний та військовий вишкіл зробили свого часу звичайних українських хлопців національними героями.

ЛЬВІВ

Марта Осадца

13 жовтня у Львові відбувся марш слави з нагоди 71-ліття УПА. Участь у марші взяли ветерани УПА, які пройшли урочистою ходою центральними вулицями міста. На чолі колони йшла духова оркестра, за нею кіннотники, далі – учасники в одностроях УПА та представники громадськости.

Учасники скандували „Бандера, Шухевич – герої України!", „Герої не вмирають, вмирають вороги!".

Завершився марш на площі Ринок, де з його учасниками спілкувалися і фотографувалися городяни і гості міста.

14 жовтня відбулося покладання квітів до Меморіялу невідомому воякові УПА.



Марш слави з нагоди 71-річчя УПА у Львові. (Фото: Марта Осадца)

УКУ як місія свідчення

„Свобода" повідомляла (див. ч. 41 з 11 жовтня) про збори Головної управи Українського Патріярхального Товариства у США, які відбулися 5 жовтня і на яких виступив з великою доповіддю Апостольський Екзарх для українців-католиків у Франції Єпископ Борис Ґудзяк, колишній ректор, а тепер президент Українського Католицького Університету у Львові. Користуючи з нагоди, редактор Петро Часто попросив Владику відповісти на декілька запитань, зокрема щодо ролі УКУ в українському освітньому і духовному світі. Нижче подаємо текст цієї розмови.



– УКУ – дотепер єдиний, і ще, мабуть, буде таким довго, католицький університет в Україні. Якими Ви бачите, з погляду цієї єдиности, проблеми освіти і виховання, зокрема релігійного, в Україні, загальний духовний рівень її суспільства і завдання, до яких цей рівень зобов'язує?

– Оцінка стану освіти і виховання в Україні, у тому числі релігійного, не залежить від того чи УКУ є єдиним католицьким університетом. Моя оцінка базується на певних критеріях, і можу констатувати, що українська освіта є досить розвинена, має вагомі традиції, зокрема в точних науках, хоча гуманітарний сектор був дуже покалічений в радянський час. Вона терпить від усіх соціальних бід, які переслідують сьогодні українське суспільство – корупція, демографічний спад, відтік кадрів, а тому перебуває в глибокій кризі. Ця криза також впливає на наше бачення ролі єдиного католицького університету.

Було б надто претензійно і нереалістично очікувати, що один університет може змінити цілу систему освіти в Україні. Над цим питанням, тобто маштабністю кризи і відносно скромними можливостями єдиного католицького університету, ми багато застановляємося. Тому УКУ дуже свідомо вибрав поставу свідка. Свідок – це той, хто висловлюється так чи інакше, діє так чи інакше або просто є таким, а не іншим, не з огляду на розрахунок, позитивний баланс чи остаточну перемогу. Свідок показує, що може бути інакше. Сила свідка полягає у тому, що його постава дає надію, вона стимулює, змушує думати і діяти. Надія спільноти УКУ у тому, що вона зможе пропонувати певну якість в навчальних програмах, у виданнях, в архітектурі, в системі адміністрації, в загальній атмосфері міжлюдського спілкування, і давати якість, яка надихатиме всіх учасників цього процесу і тих, хто його споглядає зовні. І ті, хто спостерігає з часом захочуть сказати: ми можемо ще краще!

От така фундаментальна роля цього єдиного католицького університету в системі вищої освіти в Україні – бути свідком.

– Кіркеґор колись сказав, що етик має бути гнаний, інакше він кепський етик. Чи має УКУ своїх гонителів, котрі у цей не найприємніший спосіб стимулюють його етичну силу і вплив?

– Загальновідомо, що українська влада не дуже святкує УКУ, тому що він один з двох чи трьох (приблизно з 180) університетів, який відкрито, творчо, але також критично, висловлюється на різні соціальні, політичні та етичні питання в країні. Були спроби впливати на позицію ректора, на наставлення і поведінку студентів, були спроби взагалі зняти всі акредитації, і таким чином закрити університет. Пережиття цих митарств гартувало і скріплювало місію і тотожність УКУ.

Чимало наших критиків є серед тих, хто неприхильно сприймає екуменізм і працю над примиренням між конфесіями, хто не є ентузіястом міжетнічного примирення. У деяких колах вважають, що ми надто велику ролю віддаємо мирянам, а тим більше мирянкам.

Університет, який виразно висловлюється на різні теми, обов'язково буде мати своїх критиків, і це нормально, навіть добре, як ви зауважили своїм запитанням – це стимулює, не дозволяє дрімати, змушує розвиватися, виструнчувати і відшліфовувати свою позицію.

Для спільноти знаковою є не стільки критика, скільки байдужість. Чому певні широкі середовища з байдужістю ставляться до того, що представляє УКУ – ось це повинно нас хвилювати і змушувати думати.

– Яким Ви перевідкрили для себе УКУ, коли подивилися на нього з іншої висоти – єпископської і західньоевропейської?

– В цих перших тижнях і місяцях, коли я вже не є ректором УКУ (примітка: з 3 вересня ректором є о. д-р Богдан Прах), відчуваю велике полегшення, бо керівництво університету перейшло в дуже певні руки. Є потужна особистість на посаді ректора, є професійна і дружна команда, а найважливіше – існує певна корпоративна культура установи, або, словами Патріярха Йосифа, „дух заведення", які є доволі стабільними і досить стрімко зміцнюються. Моя нова перспектива дуже вдячна, адже я тепер не відповідаю за всі – малі чи більші – проблеми університету, і якщо колись як ректор я передовсім звертав увагу на проблеми, зараз можу тішитися і подивляти ріст молодого покоління, яке перебирає відповідальність в університеті, творчо і ефективно розвиває нові програми і підрозділи.

Проте я бачу також виклики, які стоять перед університетом. Найперший виклик – це зберігати створений етос при стрімкому рості. Це буде непросто. Наступний виклик – допомагати Церкві, яка іноді насторожено дивиться на відважне інтелектуальне життя, максимально користати з цієї академічної установи і взагалі з усіх Богом даних інтелектуальних талантів своїх вірних. Третій виклик, який я бачу, також пов'язаний з ростом. Зараз УКУ, незважаючи на різні труднощі, переживає період великих успіхів. А всі ми знаємо, що і в особистому житті, і в політиці, і в бізнесі, я вже не кажу про Церкву, найбільшою спокусою і каменем спотикання є гордість і тріюмфалізм, спочивання на лаврах. Важливо, щоб університетська спільнота цього ніколи собі не дозволяла.

– Християнство Західньої Европи переживає не найкращі часи. А проте християнська основа цього провідницького світу все ще зумовлює відповідні результати. Це як авто, котре набрало розгону – коли вимкнути двигун, воно якийсь час рухається за інерцією. Скільки часу може потривати ця християнська інерція в Західній Европі – з огляду на все більший вплив Ісляму? І чи може виявитися перспективним резервуаром християнської духовности Східня Европа – не така сита, але, як багато хто вважає, духовніша, ніж Західня?

– Тут годі бути пророком і претендувати на авторитетні прогнози. Однак, немає куди правди діти – в Західній Европі християнство чисельно, соціяльно та інфраструктурно відступає. У нас, якщо подивитися на соціологію, також відносно мало є справді практикуючих християн. Водночас соціологія останніх 2,000 літ

(Закінчення на стор. 14)

Переходимо на зимовий час

У ніч 2 на 3 листопада в США і Канаді впроваджується зимовий відлік часу, для чого стрілки годинників і 2-ій год. ночі слід пересунути на одну годину назад.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Три країни ЕС не підпишуть угоду

ЛЮКСЕМБУРҐ. – Голяндія, Великобританія і Швеція не приймуть позитивного рішення про підписання Угоди про асоціяцію без вирішення питання Юлії Тимошенко. Про це заявив Міністер закордонних справ Польщі Радослав Сікорський 21 жовтня в Люксембурзі. „Складається думка, що Україна досягла великого успіху, наздоганяючи в останні місяці і тижні щодо виконання необхідних Европейським союзом реформ, – зазначив він. – Але я б хотів застерегти українську владу щодо голосів кількох важливих членів ЕС, які говорять про те, що без вирішення справи Тимошенко їх країни, швидше за все, позитивного рішення не приймуть". *(„Українська правда")*

ООН повернула 27 млн. дол.

НЮ-ЙОРК. – Секретаріят ООН відшкодував Україні 27 млн. дол. за участь українських військовослужбовців у миротворчих акціях 2012 року. Про це заявив перший заступник міністра закордонних справ Руслан Демченко під час розгляду у Верховній Раді доповіді Кабінету міністрів щодо участи України в підтриманні міжнародного миру і безпеки. Україна бере участь у 13 міжнародних акціях з утримання миру та безпеки, зокрема на Кіпрі, в Демократичній Республіці Конґо, Косово, Ліберії, Кот-д'Івуарі, Судані, Афґаністані, Середземному морі та Придністровському реґіоні. Україна посідає третє місце в Европі, після Франції та Італії, за кількістю миротворців у складі операції ООН з підтримки миру та безпеки. *(„Голос Америки")*

Українець визнав себе винним

ЛОНДОН. – 21 жовтня 25-річний громадянин України Павло Лапшин постав перед Центральним кримінальним судом Великобританії і визнав себе винним за трьома з чотирьох висунутих йому офіційних звинувачень у скоєнні злочинів, спрямованих проти мусульманської громади Бірмінґгему. Через те, що підсудний визнав свою провину за найсерйознішим зі звинувачень – у вбивстві бірмінґгемського пенсіонера Мохамеда Саліма, наступне засідання в справі П. Лапшина призначено на 25 жовтня, коли суддя виголосить йому вирок. *(Бі-Бі-Сі)*

Провели обшуки у генералів

КИЇВ. – Служба безпеки України, після низки обшуків серед генералітету, позбавила допуску до державної таємниці першого заступника начальника Генерального штабу Збройних сил адмірала Ігоря Кабаненка. Подібних обшуків не траплялося за всі роки існування української армії. Під час обшуків у кабінетах військових начальників виявили копії секретних документів. Подібна ситуація вимагає кримінального провадження для з'ясування, для кого і з якою метою збиралися секретні відомості. Обшуки проведено у заступника начальника Генштабу генерал-лейтенанта Юрія Думанського та начальника Головного управління оборонного та мобілізаційного планування Генштабу генерал-лейтенанта Валерія Аскарова. Вони не зможуть займати посади і будуть звільнені або переведені на посади, які не передбачають допуску до державної таємниці. *(„Українська правда")*

33 млрд. грн. вивезли з України

КИЇВ. – Обсяг грошей, які були виведені з-під оподаткування в Україні з початку 2013 року, становив 33 млрд. грн. Про це повідомив 21 жовтня Міністер доходів і зборів Олександер Клименко. Україна вітає існування Пляну боротьби з розмиванням бази оподаткування та переміщенням прибутку (плян BEPS), представленому Організацією економічного співробітництва та розвитку і затвердженому на саміті глав держав „Великої двадцятки", який відбувся у Санкт-Петербурзі у вересні. 1 вересня в Україні набув чинности закон про трансфертне ціноутворення, який розроблявся і приймався як інструмент протидії виведенню надприбутків за кордон. *(„Українська правда")*

АМЕРИКА І СВІТ

Аятолла не вірить Америці

ТЕГРАН. – Верховний керівник Ірану Аятолла Алі Хаменеї схвалив дипломатичні зусилля Президента Гасана Ругані під час його приїзду на Генеральну асамблею ООН в Ню-Йорку, але не всі. „Ми підтримуємо дипломатичні ініціятиви уряду і надаємо велике значення його роботі під час останньої поїздки в США. Між тим, деякі моменти, що відбулися в Ню-Йорку, не були доречними", - сказав А. Гаменеї. Він не уточнив, про які саме моменти йдеться, висловивши загальну недовіру до США. „Ми з песимізмом дивимося на американців і не довіряємо їм. Американський уряд неблагонадійний, зверхній, нерозсудливий і порушує свої обіцянки", – сказав А. Хаменеї. *(„Дзеркало тижня")*

М. Саакашвілі визначив ворогів Грузії

ТБІЛІСІ. – 5 жовтня на з'їзді „Єдиного національного руху" Президента Михайла Саакашвілі переобрано провідником цієї партії. У своєму виступі М. Саакашвілі запевнив, що ця політична сила повернеться до влади „скоріше, ніж хтось думає". Разом з тим він закликав своїх однопартійців стати над амбіціями і не розмовляти з політичними опонентами, як з ворогами. „Наші вороги – ті, хто купували наші землі і тепер ставлять на них колючі огорожі", – сказав М. Саакашвілі. Головою політради партії обраний Давид Бакрадзе, який кандидує на пост президента Грузії. Президентські вибори відбудуться 27 жовтня. *(„Кореспондент")*

Не хочуть до МС

БАКУ. – Під час зустрічі з журналістами 21 жовтня заступник міністра закордонних справ Азербайджану Араз Азімов заявив, що його країна не має жодного наміру вступати до такої „односторонньої структури", як Митний союз. Як відомо, Вірменія, сусід і давній суперник Азербайджану, піддавшись тискові з боку Москви, погодилася вступити до МС, перекривши собі шлях до асоціяції з Европейським союзом. *(Радіо „Свобода")*

Перший суд над комуністом

БУДАПЕШТ. – 15 жовтня правоохоронні органи Угорщини висунули звинувачення проти 92-річного Бели Біску – колишнього функціонера Комуністичної партії. Пд час революції 1956 року Б. Біску дав наказ стріляти у беззбройних людей – тоді, коли застосовувати збройну сили вже не було жодної потреби. Це буде перший в історії країни судовий процес, коли на лаві підсудних сидітиме високопоставлений функціонер Комуністичної партії, яка керувала країною до 1989 року. *(„Кореспондент")*

„Визволенння" було окупацією

РИГА. – Виступаючи в телевізійній програмі 20 жовтня, Міністер юстиції Латвії Яніс Борданс запропонував перенести пам'ятник „совєтським воїнам-визволителям" подалі від людських очей, оскільки „пам'ятникові окупаційного режиму – не місце поряд з латвійською Національною бібліотекою „Замок світла". На побоювання, чи не спричинить цей перенос розколу в суспільстві, значна частина якого є етнічними росіянами, Я. Борданс відповів: „Про історію треба починати говорити відверто. Суспільство роз'єднане тим, що нема згоди щодо історичних фактів". *(„Кореспондент")*

Лікує Матір-природа

БАЛТИМОР. – Все більше американських лікарень влаштовують на своїй території так звані цілющі або ж терапевтичні сади. В одній з найбільших лікарень країни, госпіталі ім. Джонса Гопкінса в Балтиморі, таких садів декілька. Один з них призначений для особливих пацієнтів – дітей. Сад заспокоює не лише зсередини, а й зовні, і кожен сад має свої цілющі властивості. Особлива увага приділяється рослинам, які повинні викликати позитивні емоції. Починаючи від дерев і закінчуючи травою, все має колір і структуру, які перебувають у природній гармонії. Рослинність у цьому саду підібрана таким чином, аби його відвідувачі, в залежності від сезону, мали відчуття пори року. *(„Голос Америки")*

ДО 80-річчя ГОЛОДОМОРУ-ГЕНОЦИДУ В УКРАЇНІ

Дві виставки в Українському музеї

НЮ-ЙОРК. – Дві виставки, що відкрилися 20 жовтня в Українському музеї, присвячені 80-ій річниці Голодомору-геноциду, жертвами якого стали мільйони українців. Виставка „Віддайте хліб щоденний... Голодомор: тоталітарне вирішення" складається з фотографій, офіційних документів, урядових звітів, свідчень учасників подій та іншого архівного матеріялу й розкриває практично всі сторони жахливої трагедії. Збірка творів Лідії Боднар-Балагутрак „Вічна пам'ять" представляє Голодомор та інші важкі сторінки історії України очима відомої мисткині українського походження.

Програму першого дня виставок відкрила Л. Боднар-Балагутрак, а проф. Рей Ґамаш представив свою книжку „Ґарет Джонс: очевидець Голодомору", яка вийшла друком цього року у видавництві „Welsh Academic Press". Виставки працюватимуть до 29 грудня.

Американський історик Джеймс Мейс (1952-2004), який очолював Комісію США з розслідування Голодомору в Україні, що працювала у Вашінґтоні протягом 1986-1990 років, назвав Голодомор „злочином століття, про який ніхто не чув". Тільки після розпаду СРСР в 1991 році і відновлення незалежности України було розкрито таємні державні архіви, в яких виявилися сотні томів жахливої інформації.



Лідія Боднар-Балатрук. „Дещо інші ікони". Мішана техніка. З колекції Марійки Гурко.

Музей зібрав деякі з найкращих робіт Л. Боднар-Балагутрак, сповнених глибоких переживань і роздумів над трагічними подіями української історії. Народжена в Америці, в родині українців, що змушені були залишити батьківщину під час Другої світової війни, мисткиня вчилася в рідних любити й цінувати свою культурну й духовну спадщину.

За словами мистецтвознавця Ольги Червоник, вона майстерно поєднує клясичні теми, християнську іконографію, народні мотиви, архівні світлини та різноманітні побутові предмети для створення складної картини людських страждань і звитяги. Наче археолог і дослідник архівів, мисткиня просіює минуле України крізь сито своїх картин, щоб знайти свідчення загибелі й відродження, руйнації і злетів творчости – і виставляє їх на поверхню.

Л. Боднар-Балагутрак народилася у Клівленді, навчалася образотворчого мистецтва в Кентському університеті, 1977 року отримала ступінь маґістра образотворчого мистецтва з живопису в Університеті Джорджа Вашінґтона. Нині живе і працює у Гюстоні, Тексас.

Л. Боднар-Балагутрак виступала з лекціями на запрошення Львівської академії мистецтв, брала участь у національних та міжнародних виставках, її роботи зберігаються у приватних колекціях в Европі, США і Канаді. Присвячена

(Закінчення на стор. 4)



1930 рік. Вивозять зерно з України.



1930 рік. Виселення селянської родини в Донецькій області.



Поховання 1932-1933 років.

ДО 80-річчя ГОЛОДОМОРУ-ГЕНОЦИДУ В УКРАЇНІ

Тільки так можна розуміти Голодомор

Ніна Василькевич

ДІТРОЙТ. – 22 вересня українська громада міста чисельно зібралася в Українському Культурному Центрі на лекцію д-ра Олександра Мотиля, котра мала назву – „Як розуміти Голодомор", тобто була присвячена глибшому осягненню трагедії масового винищення українців голодом у 1932-1933 роках.

Д-р О. Мотиль – американський історик українського походження, літератор і художник, професор політології в Ратґерському університеті, США, директор програми вивчення Східньої та Центральної Европи, а також член видавничої ради київського журналу „Критика".

Організували цю зустріч місцеве відділення Наукового Товариства ім. Т. Шевченка, Товариство Градуантів Дітройту і Віндзору, Союз Українок Америки та Українсько-Американський Громадський комітет. На початок голова осередку НТШ д-р Олена Паливода і Ольга Майєр розповіли про наукову, дослідницьку і творчу працю д-ра О. Мотиля. Вн є автором не тільки цілої низки досліджень, але й декількох художніх книжок.

Д-р О. Мотиль говорив цікаво і доступно, вільно переходячи з української мови на англійську, так що тим, хто досконало не володів якоюсь з двох мов, було легко зрозуміти доповідача. Зокрема він розповів, що разом з істориком д-ром Богданом Клідом підготував збірку матеріялів про Голодомор 1932-1933 років в Україні („The Holodomor Reader", і що ця праця була складною, оскільки обидва автори не були спеціялістами з цієї тематики. Однак, розуміючи, що така книга потрібна, працювали над нею з великою відповідальністю, користуючись при цьому архівними джерелами, які частково стали доступними після розпаду СРСР.

За останні 40 років змінилося ставлення наукового світу до цієї найбільшої трагедії українського народу – від незнання, невизнання і заперечення до прийняття фактів і розуміння причини того, що сталося. Великою мірою зміна наставлення до трагедії України сталася завдяки цілеспрямованим зусиллям українських громад у Канаді, США та інших країнах, сказав д-р Мотиль.

Дослідження тривають і тепер, і все точніше з'ясовується, скільки ж людей насправді загинуло. Але навіть дуже цінні наукові висновки мають обмежене коло читачів, а завдання полягає у якнайширшому донесенні правди про Голодомор до свідомости людства. Тому д-р О. Мотиль написав художній твір про страшні 1930-ті роки в Україні і під час цієї лекції прочитав кілька уривків з цього роману. Присутні слухали з великою увагою, переймаючись долею героїв.

Після доповіді присутні мали можливість ділитися з власними думками і спостереженнями щодо теми Голодомору. Д-р Микола Григорчук зауважив, що маловідомою сторінкою історії залишається життя українців Кубані і Кавказу, зокрема те, як вони пережили Голодомор, а також зауважив, що англійською мовою історики не зовсім точно вживають слово „peasant" щодо українських селян, бо це слово означає неосвічених землеробів, які залежали від своїх господарів, а українські селяни до часу створення колгоспів були освіченими і відповідальними господарями на своїй землі, мали розвинену національну культуру.

Рома Дигдало розповіла про ті підручники з історії для американських студентів, в котрих немає ніяких повідомлень про Голодомор в Україні, а якщо і є, то часто неправдиво оцінюють події та ставлення до них українських селян. Тому важливо, щоб кожне нове і цінніше від попереднього дослідження цієї теми уточнювало й доповнювало ті підручники.

Д-р О. Мотиль порадив громаді писати листи до американської преси, залучаючи фактичні матеріяли, які б послужили основою для уточнень і поправок.

Під кінець розмови Віра Андрушків подякувала д-рові О. Мотилеві за цікаву лекцію і за те, що він поділився окремими епізодами з майбутньої книги („The Holodomor Reader"), побажала йому успішно закінчити роман, щоб ми змогли його прочитати від початку до кінця.

Після доповіді присутні ще довго розмовляли з шановним гостем. Ніна Василькевич подарувала д-рові О. Мотилеві свою збірку оповідань „Після полудня", видану в 2012 році у Полтаві, в якій є й оповідання про Голодомор, написане під враженням спогадів полтавчан, котрі пережили ті трагічні роки. Родина Томкових подарувала д-рові О. Мотилеві фільм, створений її дочкою Мартою Томків на тему Голодомору. Цей фільм був спонсорований багатьма українськими громадськими огранізаціями, в тому числі і 26-им Відділом Союзу Українок Америки.

Концерт в пам'ять жертв Голодомору

Галина Мокрушина

ОТАВА. – На відзначення 80-річчя Голодомору-геноциду 1932-1933 років в Україні Отавське відділення Товариства українських канадських професіоналістів і підприємців вирішило організувати концерт на вшанування пам'яті мільйонів жертв цього злочину. На концерті будуть виконані твори відомого українсько-канадського композитора Романа Гурка, який пише духовну музику візантійського стилю.

Зокрема вперше в Отаві прозвучить його „Панахида". У програмі є також „Да ісправится молитва моя" та новий твір, який українські канадські професіоналісти і підприємці Отави замовили спеціяльно для цього концерту – акапеля з гармонією на чотири голоси „Be still and know that I am God" (уривок із 46 псалму).

Всі ці твори прозвучать у виконанні вокального ансамблю „Ewashko Singers" під керуванням відомого хорового диригента Лаврентія Івашка, який долучився до професіоналістів та підприємців у організації концерту.

У програмі концерту візьме також участь спеціяльно запрошений з цієї нагоди віольончеліст Поль Марейн, який об'їздив з ґастролями Північну Америку, Азію і Европу, часто виступає на літніх музичних фестивалях, серед яких – „Львівські контрасти".

Концерт відбудеться 10 листопада о 3-ій год. в Українському католицькому соборі св. Івана Хрестителя в Отаві (952 Green Crescent Valley). На концерт запрошені, крім української громади, дипломати, парляментарії і сенатори, місцеві та провінційні урядовці. Концерт приверне увагу до Голодомору і сприятиме тому, щоб ця трагічна історія українського народу ніколи не стерлася з пам'яті теперішніх і майбутніх поколінь.

Дві виставки...

(Закінчення зі стор. 4)

її творам монографія вийшла друком у 2005 році. Л. Боднар-Балагутрак працює викладачем Школи мистецтва Гласела у Гюстонському музеї образотворчого мистецтва.

Р. Ґамаш, доцент катедри журналістики факультету масової комунікації Кінґз-Коледжу в Пенсильванії, представив першу наукову розвідку про діяльність Ґ. Джонса, якого визнано одним з тих журналістів, що відкрили світові жахи Голодомору 1932-1933 років ще під час цієї трагедії, але не були почуті. Його численні статті, надруковані у Великій Британії і США, викривали правду про Голодомор, але радянський уряд та його симпатики в журналістських колах, і серед них сумнозвісний Волтер Дюранті з „Ню-Йорк Таймс", розпочали переслідувати репортера, намагаючись поставити під сумнів його професіональну чесність та правдивість його матеріялів.

Український музей

АМЕРИКА І СВІТ

Росія боїться міґрантів

МОСКВА. – Виступачи на з'їзді партії „Єдина Росія" 5 жовтня, Премєр-міністер Дмитро Медведєв заявив, що не можна допустити утворення жодних етніних анклавів на російській території, особливо у містах, оскільки чужинські етнічні групи сприяють все вищій злочинності, а це, у свою чергу, провокує у корінних мешканців ксенофобію і намагання відгородитися від міґрантів. За офіційними даними, кількість чужинців у Росії досягає 13 млн. осіб, з них 3 млн. – нелеґали. Неофіційні дані свідчать, що насправді нелеґалів у Росії щонайменше 10 млн. осіб. *(„Кореспондент")*

Нобелівський лавреат миру-2013

ОСЛО. – 11 жовтня Норвезький Нобелівський комітет повідомив, що Нобелівської нагороди миру 2013 року вдостоєна Організація з заборони хемічної зброї (ОЗХЗ), яка втілює в життя резолюцію Ради Безпеки ООН про знищення арсеналів хемічної зброї в Сирії. ОЗХЗ – міжурядова організація, яка була створена за підтримки ООН у 1997 році, після набуття чинности міжнародної Конвенції про заборону хемічної зброї. На даний час учасниками ОЗХЗ є 189 держав. Під контролем ОЗХЗ вдалося знищити майже 80 відс. відомих запасів хемічної зброї у світі. *(„Голос Америки")*

Тема України у важливій зустрічі

НЮ-ЙОРК. – 9 жовтня президент Світового Конґресу Українців (СКУ) Євген Чолій порушив актуальні для України питання під час зустрічей зі старшим радником з питань Европи при постійному представництві США при ООН Вілямом Попом, заступником Постійного представника Великої Британії та Північної Ірляндії при ООН Послом Пітером Вілсоном та Постійним представником України при ООН Послом Юрієм Сергеєвим. У зустрічах також взяла участь президент Українського Конґресового Комітету Америки (УККА) Тамара Ґалло-Олексій. Зокрема президент СКУ привернув увагу до дій Росії, яка відкрито здійснює на Україну політичний і економічний тиск, щоб перешкодити її вступу до асоціяції з Европейським союзом. *(СКУ)*

Діяспора нагадує про Ю. Тимошенко

НЮ-ЙОРК. – 2 жовтня Український Конґресовий Комітет Америки (УККА) надіслав листа Державному секретареві США Джонові Кері з проханням закликати уряд України якнайскоріше звільнити Юлію Тимошенко з в'язниці. В листі підкреслюється, що „є в інтересах Европейського союзу, а також США – щоб Україна увійшла в евроатлантичні структури шляхом підписання Угоди про асоціяцію в листопаді, під час Вільнюської зустрічі представників ЕС і країн-членів „Східнього партнерства". *(УККА)*

Мормонів стає більше

СОЛТ-ЛЕЙК-СИТІ, Юта. – На з'їзді мормонів, який відбувся цими днями, повідомлено, що кількість прихильників Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів досягнула 15 млн. осіб, збільшившись за останніх 30 років утроє. Значний зріст числа мормонів стався після того, як мінімальний вік для них було знижено з 19 до 18 років для хлопців і з 21 до 19 років для дівчат. Церкву Ісуса Христа Святих Останніх Днів заснував Джозеф Смит в 1830 році. Його послідовники вірять, що він одержав від Бога знання, недоступні людству до нього, і зміг заснувати істинну Церкву – на відміну від усіх інших, котрі, на їхню думку, відійшли від справжнього християнства. *(„Кореспондент")*

Вільна торгівля поширюється

БРЮСЕЛЬ. – 18 жовтня Европейський союз і Канада досягли угоди про вільну торгівлю. Це перша угода між ЕС та країною, котра є членом „Великої двадцятки". Набувши чинности, угода збільшить обіг товарів і послуг між сторонами щонайменше на 23 відс., а Внутрішній валовий продукт ЕС додатково збільшуватиметься на 12 млрд. евро щорічно. *(„Дзеркало тижня")*

Назріла потреба українізації

Тепер може видатися дивним, що саме більшовики, захопивши владу, розпочали українізацію в Україні. Змусив їх до цього великий потяг населення до рідної мови та культури, які тривалий час перебували під гнітом в царській імперії. Українізацію було визнано офіційним курсом партії в національному питанні. До 1 січня 1926 року усі робітники і службовці підприємств і установ були зобов'язані вивчити українську мову під загрозою звільнення з праці. Українізувалися газети, школи, театри, установи. Навіть в Одесі, де учні-українці становили менше третини, були українізовані всі школи. У 1930 році в Україні залишалося тільки три великі російськомовні газети. Але, починаючи з 1930 року, в партійних колах посилилося активне протистояння українізації. У 1932-1933 роках українізація була припинена, діячів, які її підтримували, репресували. На зміну українізації прийшла русифікація.

Академік Іван Дзюба у книзі „Інтернаціоналізм чи русифікація" писав у 1965 році: „Останнім часом русифікація невблаганно наповзає вже й на менші містечка, сільські районні центри з намноженням там начальства й чиновництва, яке, звісно, говорить або старається говорити по-російському і таким чином змушує до того підлеглих; з занепадом народних звичаїв, народного мистецтва та культурних розваг і заміною їх безликою халтурою культурницьких десантників; з перевагою російської газети, книги, радіо, кіно тощо".

І. Дзюба вбачав загрозу русифікації не тільки у діях влади, а й у настроях значної частини населення: „Особливо у великих містах дуже сильний прошарок російського міщанства, який (...) є духовним спадкоємцем „десяти поколінь колонізаторів". Це російське міщанство зневажливо ставиться до тих народів, серед яких опинилося, і замість цікавитися, вивчати і засвоювати їхню культуру, мову, історію".

Минуло багато років, Україна відновила незалежність, а проблема її русифікації не зникла, навіть посилилася. У серпні цього року І. Дзюба писав: „Державно незалежна Україна не позбулася багатьох аспектів колишньої колоніяльної залежности – як у вимірах економіки та політики, так і особливо у вимірах самоусвідомлення та „ментальности". У значної частини населення, попри загальне невдоволення радянською системою, залишилася радянська ідентичність". Він привернув увагу до деукраїнізації та культурного пониження суспільства з боку телебачення, яке контролюють проросійськи налаштовані телемаґнати. При цьому в Україні транслюється багато телеканалів з Росії. „Українськомовна преса нині практично витіснена з суспільного побуту, – зауважив І. Дзюба. – Найбільший наклад в Україні мають дві російськомовні газети – „Факти" і „Сегодня". Ці газети не тільки утримують читачів у спільному з Росією інформаційно-культурному просторі, а й постійно публікують матеріяли, що дискредитують українську культуру".

У численних публікаціях „Свобода" постійно привертає увагу читачів до сумного стану українських мови, шкіл, театру, засобів масової інформації. Критичні стріли проґресивної громадськости заслужено спрямовані проти Партії Реґіонів та її представників у міністерських кріслах, від яких слід чекати владних рішень щодо українізації. Але проблемою усе ще залишається те саме міщанство, про яке писав І. Дзюба. І не тільки російське. Ще надто багато українців обирають російську мову для поточного спілкування вдома і поза домом, купують лише російські книжки та газети, поспішають на примітивні концерти російської естради. Ніби й не було століть національної кривди. Мала б стати за приклад Литва, яка після брехливої телепрограми з Москви 8 жовтня припинила трансляцію Першого телеканалу Росії. І війни не сталося, Росія проковтнула непокору.

Вочевидь, назріла потреба рішучих дій та українізації як умови праці і проживання в Україні. В ряді інших країн громадянство надається лише тим, хто володіє державною мовою. І це є не побажанням, як в Україні, а законом.

ІСТОРІЯ

Київський базар 1943 року

Дмитро Малаков

6 листопада виповниться 70 років від дня визволення Києва з-під нацистської окупації. Тривала вона 778 днів, сповнених страхів й непевности. Як то виглядало, якоюсь мірою ілюструє ліноґравюра Заслуженого художника України Георгія Малакова (1928-1979), мого брата. Цей твір він виконав 1967 року у серії, названій ним „Київ у грізний час".

Отже, Сінний базар 1942-1943 років до серпня 1958 року містився на Львівській площі. В центрі малюнка – підприємливий хлопчисько пропонує з лотка, підвішеного на грудях, сиґарети – пачками і вроздріб. Він взутий у щось саморобне з ганчір'я й мотузок, на голові – довоєнна „будьонівка". Спритні ділки перекуповували сиґарети у тих самих окупантів. Популярними були німецькі сиґарети „Юно", „Екштайн-5", „Гарбаті" з портретом якогось тютюнового шейха, „Спорт" (з античним дискоболом), „Єгипетські" – з мисливцем, який полює з лука на антилопу. Усе – з турецьких і македонських тютюнів. Були румунські „Реґале", угорські „Левенте", „Екстра" і „Ланцід" (з ланцюговим мостом у Будапешті) і навіть грецькі „Папастратос". Ліворуч художник вмістив недосяжну дитячу мрію – кольоровий півник на паличці.

Поруч зображено запальничку, зроблену з набою. Навіть по війні такий виріб, використовуючи відстріляні німецькі набої, що валялись на кожному кроці, виготовляла в Одесі артіль „30 лет Октября" (а цю річницю відзначали 1947 року).

Школи „за німців" не діяли, з 14 років вже треба було десь працювати, мати „арбайтскарте", бо інакше навіть підлітків забирали на примусові роботи до Німеччини. Особливу кмітливість виявляли деякі хлопці, які продавали німцям колекційні поштові марки (царські та радянські), а старші заробляли на прожиття фізичною працею з вантажним візком. Вони перевозили дрова, меблі, а німцям – величезні важкі валізи з двірця. В композиції зображено такого хлопця, який тягне візок з лантухом картоплі. Цікаво, що колеса візка взято від розбитої військової техніки.

Ліворуч – чистильник чобіт у чорній кубанці та строкатих ситцевих, на ваті ерзац-валянках. Аби валянки не промокали, їх заправляли в такі ж саморобні чуні, виготовлені методом вулканізації з автомобільних камер. Колір міг бути чорним або яскраво-помаранчевим – яка ґума дісталася.

У правому нижньому кутку сидить нужденний киянин з емблемою ще царських цивільних інженерів на шапці, який продає кабінетний годинник з постаттю Наполеона, солідний том у шкіряній палітурці, ноти, пакетик сахарину, інші довоєнні речі.

Особливо запам'яталися тим, хто пережив окупацію Києва, знамениті базарні гарячі пироги з горохом. Були вони великого розміру, в тонюсінькій оболонці з тіс-

(Закінчення на стор. 13)



Георгій Малаков. „Київ. Сінний базар 1942-1943 років".



СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич
Редактори: Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by
the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800 **E-mail:** svoboda@svoboda-news.com
Fax (973) 644-9510 **Website**: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:
Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: $65.00 на рік, $40.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – $55.00 на рік, $35.00 на півроку.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"	
Адміністрація / Оголошення	Володимир Гончарик
	☎ (973) 292-9800 x 3040 **Fax** (973) 644-9510 **E-mail** adukr@optonline.net
Передплата	Володимир Гончарик
	☎ (973) 292-9800 x 3040 **E-mail** subscription@svoboda-news.com

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Фарисейські нотки у святій справі

Напередодні давно очікуваної і вистражданої дати вшанування 80-ліття Голодомору 1932-1933 років в Україні і початку побудови Меморіялу його жертвам у Вашинґтоні серед української громади поширюються думки, ніби в цій справі не все робиться так, як того „хочуть нащадки тих селян, які чесно трудилися на цій землі, аж доки їх не вбив кістлявою рукою голоду кривавий тиран Сталін та його кліка".

Приводом для таких сумнівів-думок стало повідомлення про те, що гроші на спорудження пам'ятника в сумі 2.5 млн. дол. подарував український підприємець Дмитро Фірташ. „З'являються великі сумніви в чистоті і святості цієї справи, якщо пам'ятник постане на вкрадені в народу криваві (?) гроші Фірташа", – пишуть ті, хто сумнівається.

Не маю щонайменшого наміру захищати жодного з олігархів, як українських, так і чужинецьких. Але знаю, як важко було добитися фінансування на будову пам'ятника від теперішньої влади і який спротив чинили його побудові українoненависники як в Україні, так за її межами, щоб через нестачу фінансів зірвати будівництво пам'ятника у Вашинґтоні. Якраз внесок Д. Фірташа зірвав пляни українофобів, бо, згідно з законом, підписаним Президентом США Джорджем Бушем у 2006 році, якщо будівництво пам'ятника не розпочнеться у жовтні 2013 року, то ділянка землі, надана Конґресом США в 2006 році, буде повернена місту і договір втратить силу.

Крайовий комітет США для визнання Голодомору 1932-1933 років геноцидом неодноразово звертався в минулому та у цьому році до голів всіх гілок української влади: Президента, голови Верховної Ради, голови Ради міністрів, Міністра закордонних справ України, до керівників парляментської опозиції. Частину потрібних грошей уряд виділив в ... серпні цього року.

А щодо нащадків жертв, то ми, всі ті, які вважають себе українцями, є ними, незважаючи, де народилися, чи в Галичині, чи на Великій Україні, про що свідчить щедра пожертва галичанина Д. Фірташа, який не може „похвалитися" в пресі списком своїх однофамільців з трагічної „Книги пам'яті", а зробив добру справу для вшанування пам'яті жертв Голодомору.

Не можу і не маю права говорити про те, чи справжні нащадки українських великомучеників, які пережили жахливі 1932-1933 роки, мали б щось проти дару на вшанування пам'яті їхніх рідних, близьких, сусідів. Зате я впевнений у злорадній втісі потомків тих яничарів та московських посіпак, що нищили наш народ, в разі зриву побудови у Вашинґтоні, столиці США, Меморіялу жертвам геноциду.

Говорячи про зловісну ролю Йосифа Сталіна у геноциді українського народу, акцентуючи на ньому всю відповідальність, ми чомусь, на догоду потомкам та учасникам цих численних злочинів, забуваємо, чиїми руками вони, ці злочини, що не повинні мати терміну давности, робилися. Згадаймо не тільки заперечення українського Голодомору реґіоналами та комуністами у Верховній Раді, а й тієї сатанинської ненависти до українського народу з боку комуністів, які відмовилися вшанувати пам'ять заморених голодом селян вставанням у залі Верховної Ради, а сиділи з жорстоко-тупими ситими пиками. Зате 148 підписів „народних" депутатів до Польського сейму про „геноцид" (?) українців щодо поляків знайшлося та не дістало жодної осудливої оцінки з боку „української" влади.

Чому б нам в час сумних роковин невимовної трагедії українського народу не закликати всіма голосами на суд над злочинною комуністичною системою в минулому та українофобську політику спадкоємців тієї системи в наш неспокійний час, а не підспівувати їм фарисейським фальцетом?

Святослав Левицький,
Поконо, Пенсильванія

Кооперація врятує село

Справи українського села та взагалі землі настільки занедбані, що на неї не звертає уваги навіть опозиція. Усе виглядає дуже невесело. Село підносилося побутово й ідейно заходами української кооперації, яка має вже понад 100-літні традиції, власне на всіх землях України, наперекір усім ворожим займанщинам. За кожною найменшою полегшею ворожого тиску наша кооперація відновлювалася й (навіть і напів підпільно) осягала значні висліди.

У відновленій же державі саме ця форма відновлення громадської суспільности могла б запобігти дальшому руйнуванню селянства – споконвічної підставової життєтворчої верстви нашого народу.

Знайшлася теж і сьогодні група ентузіястів цієї віднови й нашого сільського господарства через кооперацію. Працює вона при Аґроколеджі ім. Євгена Храпливого в Заліщиках, Тернопільської области. Група ця, свідома ваги справи, під проводом проф. Йосипа Децовського, працює вже роками й готує нове покоління спеціялістів цієї ділянки державного розвитку.

Зрозуміло, що поширення цієї ідеї у державному маштабі не може обійтися без підтримки держави. На жаль, не привертає ця наполеглива діяльність уваги урядових чинників попри численні звернення й прохання відповідних з'їздів та науково-практичних конференцій.

Настав час звернутися у цій справі до діяспори, бо ж знаємо про її вплив на цілість української справи. Виникла потреба звернутися до голови Верховної Ради Володимира Рибака з проханням популяризувати кооперативну ідею у наші часи. Адреса Й. Децовського: вул. Івана Богуна, 3а, Заліщики, Тернопільська область, 48600 Ukraine.

Леся Храплива-Щур,
Торонто

Сміялось сонечко до нас

Сумно мені, що ніхто з булави чи з учасників таборів досі не подав до „Свободи" вістку про цю подію. Доводиться мені, найстаршій на терені Бафало, про це писати.

62-ий пластовий табір на оселі „Новий Сокіл", найстаршій пластовій оселі в Америці, відбувся 6-27 липня цього року. Разом з булавою юнацтва було 50 осіб, новацтва – 41 особа, пташат з батьками було 32.

Погода була вимріяна, лише однієї ночі через грізну бурю учасники для безпеки перебули в таборовій просторій їдальні. Було страшно, але й весело.

Новий басейн виблискував до сонця, стежки-доріжки оселі були посипані новими камінчиками.

На першій Службі Божій усі учасники тримали в руках однакові сині молитовники. Тихенько, ще несміло відповідали. Деякі новачата, які були вперше на таборі, боязко озиралися за своїми родичами, з якими вперше в житті мали на мить розлучитися. З кухні до каплиці доходили приємні запахи, запрошуючи учасників та гостей на смачну вечерю.

Як весело минає час,
Сміялось сонечко до нас,
Ліс і ниви, і поля
Як любо-любо минає час.

Оля Чмола,
Норт-Колінс, Ню-Йорк

Це зробили вельможні пани

Скоком, боком, ненароком Україна передала Росії усю Чорноморську фльоту. І не чутно було про урочисте підписування паперів, і ніхто не пішов до в'язниці. Ніхто не встав і не зачитав зворушеним голосом, які передано кораблі, яка їх вартість, що буде з залогами. Чи це назавжди чи ненадовго? І яка Україні з того користь?

Немає вісток про камеру у в'язниці, яка чекає на всіх, хто спричинився до такої шкоди Україні. Усе це зробили вельможні пани з Банкової вулиці у Києві. Так можуть поводитися не народні обранці, а урядовці часів Петра І чи Катерини II. А в'язниця з відкритими дверима вже давно чекає на них.

Д-р Василь Рождественський,
Вудгевен, Мишиґен

Губернатор вшанував Україну

Великою приємністю для активістів громадської організації „Американці в обороні людських прав в Україні", зокрема для її керівника Божени Ольшанівської, став наприкінці серпня лист від губернатора Ню-Джерзі Кріса Крісті з вітанням з нагоди Дня незалежности України і проклямацією про оголошення 24 серпня у штаті Українським днем незалежности.

У проклямації губернатор зазначив, що українська громада активно сприяє економічному, соціяльному і культурному розвиткові штату, що українці щороку відзначають свято України численними імпрезами.

Володимир Боднар,
Нюарк, Ню-Джерзі

Це була не та світлина

Ми помилилися, виславши до „Свободи" не ту світлину до статті про з'їзд учнів Мітенвальдської і Зальцбурської гімназій, що була поміщена 4 жовтня. Це була світлина тільки учнів Зальцбурської гімназії. Пересилаю світлину учнів обох гімназій з проханням помістити її для спростовання помилки.

На фото (перший ряд зліва): Надія Лучанко, Оксана Базилевська, о. Юрій Базилевський, Наталка Дума, Христя Маєвська, Марійка Захарясевич, Наталка Гевко, (другий ряд): Богдан Котис, Любомир Лучанко, Ліда Андрисевич, Ева Сахарук, Ірена Куровицька, Харитя Литвин, Люба Федун, Аня Максимович, Ірена Зєлик, Міляся Банах, Христя Турченюк, Іванка Білик, Любомир Гевко, (третій ряд): Сергій Сахарук, Ярко Козак, Михайло Мочула, Вячеслав Нікіш, Ірена Стриська, пан Стриський, Олесь Білик, Богдан Сірий.

Надія Лучанко,
Дженкінтавн, Пенсильванія



ЖИТТЯ ГРОМАДИ

„Український день“ відбувся у Фініксвілі

Володимир Колюбінський

ФІНІКСВІЛ, Пенсильванія. – 28 вересня в парафії Української католицької церкви свв. Петра і Павла на площі біля церкви, а також у просторій залі під церквою і старій залі, що стоїть обіч церкви, відбувся фестиваль „Український день“. А погода була чудова й привабила поважне число гостей.

Частиною дня були колекції українського народного мистецтва – різне вишиття, різьба, кераміка, писанки, килими та український одяг. Всі ці експонати, за винятком кількох, є власністю д-ра Зені Черник. Лідія Дигдало розписувала писанки. Були кіоски, в яких можна було купити книжки, сувеніри та різні мистецькі вироби.


Народний ансамбль „Казка“ (керівник д-р Павля Голов'як).

На святі виступав народний ансамбль „Казка“ з округи Скукил, Пенсильванія, керівником якого є д-р Павля Голов'як. Грою на акордіоні розважав гостей Володимир Денисенко, а на бандурі грала Богданна Яросевич.

Головою Організаційного комітету був Ігор Черник, а його співпрацівниками – Марійка і Роман Цигани, Ліса Дріс, Фред і Керол Генсони, Ольга Іванців, Сінді Боно, д-р З. Черник, Віра і Роман Андрейчики, Петро і Орися Гевки, Йосиф Бородецький та Ірина Струк.

Організаційний комітет фестивалю і о. Степан Білик виявили велику посвяту для досягнення визначеної цілі.

Парафію у Фініксвілі заснували українські імігранти на початку XX ст. і збудували свою невелику церкву в 1929 році. З прибуттям до парафії нової хвилі іміграції після Другої світової війни, а згодом появою дітей, церква стала замалою. З прибуттям до парафії в 1968 року о. д-ра Ісидора Нагаєвського вирішили збудувати нову церкву, що й було здійснено в 1971 році.

Програма обміну була успішною

Христя Бігун

НЮ-ЙОРК. – Успішно завершилась новаторська програма обміну між партнерськими організаціями Спілки Української Молоді (СУМ) Америки та України. З її допомогою виховники та впорядники з обох країн обмінялися ідеями та практичним досвідом. Учасники цьогорічного обміну Андрій Дем'янич, Наталія Міджак та Оля Богун представляли Осередок СУМ у Філядельфії.

Україну представляли Маріяна Фісунова з Донецької области, Назар Мита зі Львова, які прибули до Америки у супроводі своєї наставниці Нелі Лавриненко. Після вишкільного табору в Еленвілі, Ню-Йорк, вони приєдналися до учасників обміну від США і 17 липня разом полетіли до України.

Перші декілька днів в Україні були присвячені знайомству зі Львовом, після чого учасники програми поїхали у село Рудно, де перейшли вишкільну програму перед початком табору. Згодом, працюючи впорядниками та виховниками з дітьми, вони приєднались до команди всеукраїнського сумівського табору, який відбувася на базі старої греко-католицької семінарії.

О. Богун, студентка коледжу, розповіла: „Я зустрілася з впорядниками та виховниками з України, Естонії, Франції, Німеччини та Польщі. Цікаві ідеї, які взяла для себе, я зможу впроваджувати на таборах чи в осередку. У таборі „Крила пісень“ я працювала впорядницею у рої наймолодших дівчат“.

А. Дем'янич, кандидат на ступінь маґістра університету, теж задоволений візитою: „Українські табори виглядають не гірше за наші. Хоча в минулому я працював виховником, це був мій перший виховницький досвід в країні, де англійська мова не допомогла у спілкуванні. Кожного дня діти мали одну гутірку з своїм виховником, одну гутірку з катехизму та одну з майстрування“.

Н. Міджак, яка вивчає в університеті метеорологію, розповіла: „Протягом останніх 15 років мого життя майже кожну суботу під час навчального року я ходила до Школи українознавства та на сходини СУМ, запам'ятовувала дати, дивилася на малюнки та презентації, і до того, як я відвідала Україну, все залишалось у моїй уяві. Мої абстрактні знання про Україну пройшли випробовування у Львові. Далека земля моїх дідусів та бабусь була не тільки десь у мене в серці, але й буквально під ногами. Я дізналася, що мовні бар'єри часто долаються за допомогою простих обіймів, а сила українських пісень є достатньою, щоб об'єднати серця“.

(Переклад з англійської мови: Віктор Курилик)


Учасники вишкільного табору у Рудному.


Ватра юнацького табору „Крила пісень“ в Рудному. (Фото: Христя Бігун)

В НТШ-А почався ювілейний академічний сезон

Сергій Панько

НЮ-ЙОРК. – 14 вересня Наукове Товариство ім. Шевченка поновило тижневі наукові та мистецькі програми для громади. Предметом уваги науковців були „Стереотипні постаті українців у вимірах російської, польської та єврейської культур". Учасниками обговорення були Богдан Витвицький, Григорій Грабович, Василь Махно, Анна Процик, Юрій Шевчук. Ролю модератора виконував Олександер Мотиль. У другій частині розмови мали змогу висловлюватися також і численні присутні.

Зацікавлення до питання зрозуміле: колоніяльне минуле та досвід відновленої державної незалежности, обставини українського життя у різних країнах постійно спонукують до думок на цю тему. На вступі прозвучали слова про актуальність „порівняльного осмислення українського іміджу, як серед своїх, так і серед чужих", „пізнавання себе у дзеркалі, яке може бути і викривленим, а тому може давати спотворену візію" (Г. Грабович), як також і про потребу аналізи українських поглядів на росіян, поляків, євреїв, урахування зворотного зв'язку („feedback") та ролі історичного контексту, якими константні та змінні, позитивні та неґативні уявлення про сусідів зумовлюються (О. Мотиль) тощо.



Під час круглого столу в Науковому Товаристві ім. Шевченка в Ню-Йорку (зліва): Григорій Грабович, Олександер Мотиль, Василь Махно, Анна Процик, Богдан Витвицький, Юрій Шевчук (Фото: Василь Лопух)

Про психологічні стереотипи українсько-польських взаємин говорили А. Процик, Г. Грабович, В. Махно. При цьому А. Процик більше уваги приділила минулому і прикладам позитивного ставлення польських історіографів, політиків, як також і письменників до „героїчної козацької нації", особливо в ті часи, коли польська верхівка потребувала союзників у боротьбі проти російського імперіялізму. Узяти хоча б факти впливу поляків на Наполеона Бонапарта для підтримки ідеї „буферної" української держави між Варшавою та Москвою". І не коли, а через не цілих 40 літ після Коліївщини! – наголосила А. Процик. – На жаль, ці сторінки історії, як також інші свідчення спільних антиімперіяльних устремлінь обох народів вперто затираються і совєтською, і російською історіографією".

Г. Грабович нагадав, що одна з його важливіших праць присвячена темі Хмельниччини у польській літературі, обґрунтував та розвинув тези своїх дотичних досліджень. Взаємні пересторогі у стосунках двох народів пояснив болючими рефлексіями, зумовленими відомими історичними травмами.

В. Махно наводив приклади з життя та творчости окремих польських поетів-„кресовяків": Збіґнєва Герберта, Адама Загаєвського, Януша Шубера, ілюстрував їхнє ставлення до українців, торкнувся постаті народженого у Чорткові письменника Карла-Еміля Францоза.

Українсько-єврейські стереотипи були в центрі уваги Б. Витвицького. Він зосередився на прикладах з творчости видатного письменника Елі Візеля, зокрема з популярного твору „The Trial of God". Події в Авшвіці письменник переносить у часи Хмельниччини. І таким чином таврує українців як носіїв абсолютного зла. А книжки Е. Візеля є в кожній єврейській школі, – зазначив Б. Витвицький і повів далі нитку розповіді до ще одного роману цього автора – „The Jews of Silence". Моттом твору є „знак рівности між Києвом та Бабиним Яром". Хмельниччина уможливила Бабин Яр, а Бабин Яр – це і є Київ, – доходить висновку Е. Візель, художньо узагальнюючи прикрий епізод з сучасним київським таксієм.

Даючи оцінку цим та подібним антиукраїнським стереотипам у єврейській культурі, Б. Витвицький висловив здогад, що багато єврейських інтелектуалів менше переймаються достеменністю фактів, але „розглядають історію, як п'єсу моральну". Їхнє сприйняття не по-науковому емоційне (що якщо можна якось пояснити, то не виправдати), – ствердив Б. Витвицький і навів власні спостереження, коли на вчених форумах лунають неможливі для науки та здорового глузду речі, а в очах жерців наукової істини „немає реакції на явне спотворення істини". Воістину „оглухли, не чують", як сказав поет.

Отож будь-який слухач у залі, додамо від себе, слухаючи Б. Витвицького, міг поставити не одне питання. Зокрема – як прирівнювати моральні норми сучасного світу (в роки методичного знищення „неправильних" в'язнів у Авшвіці: XX ст.) та поняття домодерної доби з її селянськими війнами та запеклими релігійними конфліктами (масакра в Умані: XVII ст.)? І чи правильно – місце військових злочинів та, як тепер кажуть, гуманітарних катастроф прямолінійно пов'язувати зі складом населення дотичної околиці (Авшвіц, або Освєнцім – у Польщі, Бабин Яр – у Києві)? Далебі, світ і так назвав справжніх винуватців, головних виконавців та спричинників цих злочинів. Це правда, що наступні покоління повинні жити з усвідомленням каяття та під знаком прохань про прощення. Прохань, висловлених „неложними устами" керівників держав-спадкоємців режимів, які й були замовниками злочинних дій. Історія людства знає великі провини одних народів супроти інших, безневинних годі й шукати. І саме міжнародні суди й трибунали, такі повноважні світові інституції, як Організація Об'єднаних Націй тощо, мають прероґативне право виносити справедливі вердикти та давати належну оцінку цим провинам.

Приклади, що були наведені Б. Витвицьким, типові й для науки російсько-імперської, а втім, наступний промовець, Ю. Шевчук, відповідно до кола власних зацікавлень, побудував свою візію російсько-українських упереджень радше на основі продуктів совєтського та російського кінематографу. Для виступу він досить вдало використав клясифікацію Андреаса Капелера, якою передбачено три основні типи українця в етнічній ієрархії російської імперії: малорос, хахол, мазепинець. На думку Ю. Шевчука, багаторічні „зусилля" совєтського, а особливо пізнішого російського кінематографу дуже присвічують ширенню саме таких стереотипних уявлень про українців не тільки у масі російського соціюму, але й у свідомості легковірних симпатиків російської культури по світу. Більш зваженим є образ українця у польському кінематографі. На прикладі фільмів „Любов Андрія",„Іванна", „Баляда про солдата",„Оґнем і мечем", „Молитва за гетьмана Мазепу", творчих доробків акторів Івана Миколайчука, Богдана Ступки, Ю. Шевчук проілюстрував гроно цікавих тверджень.

Жваву реакцію присутніх викликали спроби осмислення стереотипних уявлень про українців російськомовною інтеліґенцією єврейського походження. Так, у відповідь на оцінку В. Махном дотичних висловлювань Надії Мандельштам виникли питання: рецепцію українців яким саме етносом слід тут убачати, – російським чи єврейським, – надто якщо російська поетеса подає свої рефлексії саме щодо перебігу єврейських погромів у контексті нового часу. Варто взяти під увагу, що погроми у царській Росії – хоч би й на території України – покривалися корогвами та іконами Російської Православної Церкви.

Менше уваги приділено стереотипам представників сусідніх народів в очах українців, як також і уявленням українців про самих себе, що зрештою й не було головною темою „круглого столу". Характерна для нас „чемність" аж надмірна, коли ми чи то соромимось своєї мови (зокрема тут, у вільній країні Америці), чи то з готовністю переходимо на мову співрозмовника (навіть у самому Києві). А високі державні очільники ладні „дипломатично" не помічати контроверсійних висловлювань чужинців (включно з офіційними особами) на адресу України та українців. І все таки останні інциденти з київською співачкою Катериною Абдулліною показали, що українці, бодай в особі театральної адміністрації, цілком здатні на стриману, але ефективну відсіч українофобам. І як тут не згадати хрестоматійного Тараса Бульбу, який у присутності Янкеля, свого сумлінного провідника, цілком рефлекторно дав рішучу відсіч вартовому тюремному служці за його зухвалі образи „козацької віри". І то ціною втрати прощального побачення з засудженим до кари на горло рідним сином!

Підбиваючи підсумки дискусії, Г. Грабович висловив переконання: для українців, як і для інших націй, непродуктивно зациклюватися на власних кривдах, – кожна етнічна група перш за все повинна критикувати сама себе і ретельно вичищувати своє середовище.

Питання та відповіді звучали ще довго, присутні також зацікавлено розглядали та коментували окремі експонати тематичної виставки книжок і поштівок з краєвидами українських міст довоєнного часу, – ця виставка була розгорнута у лекційній залі заходами працівників бібліотеки та архіву.

НТШ

Показ моди не розчарував

Микола Галів

НЮ-ЙОРК. – 29 вересня в Українському Музеї відбувся показ моди українських майстринь-дизайнерів жіночого одягу. Відкривала цю імпрезу і вела її відомий у громаді правник Мотря Кузич. Привітала присутніх також голова Українського Музею д-р Рената Голод, яка від імені управи музею висловила сподівання, що ця подія усім буде приємною.

Вхідні квитки викуплено задовго до цього дня. Головна і горішня ґалерії музею були вщерть заповнені глядачами – певна річ, переважно жінками, але й чоловіків було немало. Словом, усім було на що дивитись. Краса, елеґантність, вишуканість представлених взірців і проєктів одягу просто вражала. І що було особливо приємно – одні з найкращих проєктів суконь належали сами дизайнерам-українкам, хоч відомо, що загалом у світі проєктування моди чільні місця посідають чоловіки.



Модельки презентують прикраси Машера Ашера, Мотрі Головінської та Олени Василевської на початку показу моди.

Першою авторкою нових прєктів моди ведуча М. Кузич представила Оксану Караванську зі Львова – художницю-модельєрку високої кляси. З своїми творчим ідеями виступає в Україні під брендом „ОК". Її колекцію проектів суконь на конкурсі „Alta Moda" схвально оцінив відомий модельєр П'єр Карден.

Катя Пшиченко – з Києва. Вона закінчила школу хореографії, музичну школу ім. Миколи Лисенка, з кляси фортепіяна, і театральний інститут. Але серед усіх її талантів не менш яскравим є творення одягу й аксесуарів. Теж має власну марку-бренд, бере участь у показах модного одягу і біжутерії на міжнародних виставках. Була учасником показу моди „Grand Defile" у Міляно в Італії. Жюрі вибрало один з її проектів одягу до музею „L'Officiel" .

Олена Василевська народилася в Одесі. Навчалася у Нью-Йорку. Саме вона була ініціятором й одним з організаторів цього показу мод в Українському Музеї. Її власна марка має назву „Elena V". Олена грає на фортепіяні, бере участь у концертах, оформляє титульні сторінки журналів і книжок і є учасницею різних реклямно-мистецьких конкурсів. Живе у Нью-Йорку.

Отже, усі троє – різнобічно обдаровані особистості, тому від них справді можна чекати ориґінальних ідей, котрі відчутно вливають на розвиток галузі модного одягу. Їхні багаті колекції різного стилю показували 16 професійних модельок. Мені, не спеціялістові у цій ділянці, трудно визначити, котра з колекцій була найкращою. Всі вони здавалися чарівними, як і самі модельки. Про це свідчили й часті оплески глядачів.

Після успішного показу відбулась „тиха ліцитація", і господарі, точніше – господині гостинно пригощали кавою по-віденськи і тістечками. А заодно тривало обговорення побаченого.

Загалом авдиторія була захоплена імпрезою, хоч, звичайно, не могло обійтися без критичних зауважень, бо „ще той ся не вродив, аби всім вгодив". Наприклад, дехто скаржився, що майже нічого не було на будень – все на свята і на неділі. Також була мова про український стиль. Властиво, які критерії є конечними, щоб про стиль одягу можна було говорити як про український? Адже того, що самі модельєрки є українками, є для такого визнання замало.

В цілому показ моди мав успіх. Варто ще додати, що ця імпреза досить логічно завершувала цікаву і не менш яскраву виставку, що діяла у музеї під назвою „Сучасне декоративне і прикладне мистецтво" і закрилася 6 жовтня.



Гості Українського Музею перед початком показу моди.



Дизайн Олени Василевської.

Пресфонд „Свободи“ за серпень-вересень 2013 року

Серпень

35	BODNAR ULANA	ALEXANDRIA, VA
	SALECKI ANNA	BRONX, NY
25	YAREMKO OKSANA	LIVINGSTON, NJ
	JURKIW ZENOWIA & GEORGE	STERLING HEIGHTS, MI
	KOWALYSKO MICHAEL	GAITHERSBURG, MD
20	DOLNYCKY ALEXANDRA	MONTREAL QC,
	FESENKO-VENA TANYA	WEST ORANGE, NJ
	PYTEL PETER	TWIN LAKES, WI
	HRYCENKO WALTER & TATIANA	WEST ROXBURY, MA
	KARPENKO BORIS	SOUTHFIELD, MI
	KOSTIUK THEODOR & ALEXANDRA	SILVER SPRING, MD
	KOWALCHUK LYDIA	NEW HOPE, PA
	LONCHYNA ORYSIA	RALEIGH, NC
15	MORAWSKY LESIA	BELLE MEAD, NJ
	PICHURKO C & B	INDEPENDENCE, OH
	TERLECKY JOHN	ANSONIA, CT
10	HARUCH CZESLAWA	BURLINGTON, ON
	KLACHKO LUBA	NEW PROVIDENCE, NJ
5	WOJTIUK MYKOLA	CLIFTON, NJ
	KIZYMA CATHY	OXFORD, MI
	STACHNIW HELEN	VOORHEES, NJ
	KOPANYCIA MAKAR	TRENTON, NJ
	KRAWCIW JAROSLAW	NORTH PROVIDENCE, RI
	LONCHYNA VASSYL	HINSDALE, IL
	RUB GEORGE	BELLEVILLE, MI
	TENIUCH JAKYM	WHITE PLAINS, NY
	TENIUCH JAKYM	WHITE PLAINS, NY
	TRESNIOWSKY ROMAN & OKSANA	ANN ARBOR, MI

Всього за серпернь: 545 дол.

Вересень

100	HNATIUK GEORGE	WINNIPEG, MB
	KURYLKO DARIA	NEW PROVIDENCE, NJ
	STEBELSKY LIDIA	YONKERS, NY
75	BAJLAK ANNA	MATTITUCK, NY
65	POLANSKYJ MARIA	MATAWAN, NJ
50	KOROL ANNA	OSHAWA, ON
	NAKONECZNA IRENA	RICHMOND, VA
	SAMOTULKA DARIA	HILLSBOROUGH, NJ
45	BADYNSKYJ JOSEPH	PHOENIX, AZ
	LUCZKA JOSEPH	HARTFORD, CT
	TYMKIW STEPHAN	MILLERSVILLE, MD
	VERBITZKI ANDREW	BOSTON, MA
35	MELNITCHENKO EUGENE & HELENA	OWINGS, MD
	TWERDOCHLIB W	TORONTO, ON
30	GUDZOWATY OKSANA	YONKERS, NY
25	BARANOWSKYJ GEORGE	OSPREY, FL
	DYCZKO MICHAEL	YONKERS, NY
	LAWRO MARIA	LONG ISLAND CITY, NY
	MARYNIUK LUBOW	BROOKLINE, MA
	MOSIJCZUK ASKOLD	CLEARWATER, FL
	PASTERNAK OLGA	LINCOLN PARK, NJ
	PETRYK FEDIR	LEVITTOWN, PA
	SLYZ WOLODYMYR	WOODSIDE, NY
20	CZOLIJ YAROSLAW	MONTREAL QC,
	DEBRAUN LUDMILLA	HOLLYWOOD, FL
	HOLYK WALTER	TORONTO, ON
	LOMAGA M	WETHERSFIELD, CT
	MARUSZCZAK ILKO & OLGA	DEARBORN HEIGHTS, MI
	PAWLENKO HELENA	BRICK, NJ
	ROMANYSHYN PETER	ARVADA, CO
	RUD PELAHIA	RIDGEWOOD, NJ
	SMITH CHRISTINE	HARRISBURG, PA
	STECYSZYN ZENOVIA	CHICAGO, IL
	TROSCHUK VERA	CHICAGO, IL
	ZABROCKY ANNA	PHILADELPHIA, PA
15	BARTOSZYK MARION	MOUNT RAINIER, MD
	BILYNSKY ANTHONY	WATERVLIET, NY
	BORDEN NICHOLAS	FLOSSMOOR, IL
	DOROSCHAK JOHN & NADIA	CIRCLE PINES, MN
	GAJDYCZ MYKOLA	KERHONKSON, NY
	KACHALA MYROSLAW	WOODLAND PARK, NJ
	KONOWAL ALEX	FORT MYERS, FL
	KOROL HALYNA	WARM MINERAL SPRINGS, FL
	LESKIW MARIA	PHILADELPHIA, PA
	LOBACHEVSKY OKSANA	SOMERSET, NJ
	LOHAN GEORGE & OLGA	LITTLE FALLS, NJ
	MISIONG NATALIE	LIVONIA, MI
10	PAPIZ OLENA	WARREN, MI
	STEPANYK IRENA	STONEHAM, MA
	TUN WALTER	WOOD DALE, IL
	APOSTOLUK STEFAN	PARMA, OH
	BUCZAK THEODOR	LYNCHBURG, VA
	CZMOLA IRENE	BUFFALO, NY
	DIJAK LARISSA	SCHAUMBURG, IL
	GROMOW ALLA	UTICA, NY
	KINACH LUBA	WETHERSFIELD, CT
	KOLODY ZENOVIA	BAYSIDE, NY
	KOPYSTIANSKI JAROSLAW	EAST NORTHPORT, NY
	KULYNYCH EUGENE	VILLAS, NJ
	KUTSHERENKO JOHN	LIVERPOOL, NY
	KUZIO MYRON	GLASTONBURY, CT
	LANDWIJT STEPHANIA	SOMERVILLE, NJ
	MEDIUCH BARBARA	TOMS RIVER, NJ
	OLESCHUK ROMAN	ORANGE, CT
	OSTAFIJCZUK MARIA	LONG ISLAND CITY, NY
	SEMUSCHAK STEFANIA	WOODSIDE, NY
	SHEVCHUK MARIA	JERSEY CITY, NJ
	SITKA WILLIAM	WEST ST PAUL, MN
	SKIRKA NICHOLAS	YONKERS, NY
	SKYPAKEWYCH JAROSLAVA	WARREN, MI
	STELMACH IHOR	GLASTONBURY, CT
	TKACH STEFANIA	MONROE TWP, NJ
5	UMEROW MARIA	MINNEAPOLIS, MN
	WASIW WASYL & ANNA	CLIFTON, NJ
	ZAWADIWSKYI DANIEL	MORRISTOWN, NJ
	BRUNDA VALENTINA	GARFIELD, NJ
	BUKACZ MYCHAJLO	PHILADELPHIA, PA
	DICKEY ALLA	MIDDLE VILLAGE, NY
	DREBYCH C	EDISON, NJ
	KUJBIDA JOSEPH	STIRLING, NJ
	KUSHNIR JOHN & MARIA	CARTERET, NJ
	LOSOWY JERRY	HAMMOND, IN
	LUCIW WOLODYMYR	BERNVILLE, PA
	MEDIUCH MARY	WHIPPANY, NJ
	MIZUR ROMAN	SHRUB OAK, NY
	PARASZCZUK MICHAEL	COLCHESTER, CT
	PIDLETEJCZUK NICHOLAS	GROSSE POINT WOODS, MI
	PODOLAK EUGENIA	LEHIGHTON, PA
	POLEC BORYS	MINNEAPOLIS, MN
	PROCYK OLHA	TROY, MI
	SHUMYHORA JAROSLAW	BRIDGEPORT, CT
	STARUSCHAK FRANCES	WELLAND, ON

Всього за вересень: 1,885 дол

Щиро дякуємо всім жертводавцям!



Учасники і гості конференції (зліва): Петро Саварин, Богдан Гарасимів, Роман Шиян, Валерій Чалий, Юрій Конкін, Дерек Фрейзер, Тарас Кузьо, Любов Жизномирська, Роман Петришин, Євген Бистрицький та Володимир Кравченко.

Експерти визначають...

(Закінчення зі стор. 1)

ситет Вікторії, колишній посол Канади в Україні), Олексій Гарань (Національний університет „Києво-Могилянська академія“), Богдан Гарасимів (КІУС), Тарас Кузьо (КІУС), Дейвид Марплз (Альбертський університет, КІУС), Лорі Торлаксон (Альбертський університет) та Любов Жизномирська (Університет св. Марії, Галіфакс).

Загалом присутніх на цій важливій конференції було понад 200 осіб.

У вступній промові Д. Марплз розглянув питання „прийнятних компромісів та взаємного лицемірства“, характерних для періоду перед можливим підписанням угоди України з ЕС. Хоча корупція в Україні за президентства Віктора Ющенка не стала меншою, за президентства Віктора Януковича вона значно поглибилася. Проте, хоч як би це зовні не виглядало парадоксом, але Україна, здається, має більший шанс наблизитися до Европи за правління політика, який став „головним лиходієм“ Помаранчевої революції 2004 року. Уряд В. Януковича може просто привести Україну до Европи, а ЕС, виглядає, готовий піти на окремі компроміси. Проте, зазначив Д. Марплз, оскільки можливий успіх европейської політики В. Януковича збільшує його шанси на переобрання в 2015 році, моніторинґ людських прав в Україні має стати пріоритетом для ЕС.

Наступного дня під час ранкової секції під головуванням Б. Гарасимова свої доповіді представили О. Гарань, Дж. ДеБарделебен та Л. Жизномирська, які проаналізували кілька важливих питань, пов'язаних з листопадовою Вільнюською зустріччю. Зокрема вони розглянули питання реґіоналізму та узгодження інтересів еліт у контексті европейських прагнень України, починаючи від президентства Леоніда Кучми, та вказуючи на парадокси цього процесу. Саме Президент Л. Кучма під час своєї першої каденції правління визначив членство України в Европі як один з пріоритетів.

Також обговорювалося питання можливого підписання Угоди про асоціяцію у зв'язку з ув'язненням колишнього Прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко. Ще одна тема – це суттєва зміна наставлення Німеччини до потенційного членства України в ЕС. Доповідачі відзначили, що від 1993 року Україна користувалася торговельними перевагами в економічних зв'язках з країнами ЕС, зокрема Німеччиною. З іншого боку, економічна криза в ЕС, котра все ще триває, ймовірно, приведе до обмеження фінансової допомоги Україні та зробить економічні реформи в ній досить болісними протягом кількох наступних років. Експертну оцінку виступам дала дискутант Л. Торлаксон.

7 жовтня у Школі ґльобальних взаємин ім. Мунка Торонтського університету відбувся круглий стіл, спонзорований КІУС, Програмою вивчення України ім. Петра Яцика та Центром европейських, російських і евразійських студій Торонтського університету. У його праці взяли участь Є. Бистрицький, В. Чалий та О. Гарань, дискутанти Олег Гаврилишин (Торонтський університет), Т. Кузьо та модератор Лукан Вей (Торонтський університет), які обговорили питання, пов'язані з можливістю підписання Угоди про асоційоване членство України в ЕС.

Дискусія розгорнулася навколо питання про потребу значної і довготривалої підтримки України з боку ЕС в політичній і економічній сферах – у тому випадку, якщо Україна стане асоційованим членом ЕС. Також було вказано, що уряд Росії залишається ворожим до европейського вибору України, як це видно на прикладі теперішніх „торговельних війн“ проти України.

Президент Росії Володимир Путін виступає проти потенційного членства України в ЕС, а Росія „цілком здатна створити заворушення в Криму і, можливо, в інших реґіонах“ України. В минулому Росія багато втручалася в українські вибори та застосовувала економічний тиск, маніпулюючи цінами на газ. Можливо, „єдиним способом покласти край зазіханням Росії була б поступова її інтеґрація в евроатлантичний світ, відмова від імперських амбіцій та підтримка демократії“.

Доповідачі також відзначили рішучість і єдність українського уряду й опозиції щодо задекларованої ними підтримки асоціяції з Европою – за одночасного поділу українського суспільства на прихильників ЕС і очолюваного Росією Митного союзу.

З заключним словом на конференції виступив директор КІУС Володимир Кравченко.

КІУС висловив вдячність усім спонзорам і меценатам, які практично уможливили цю конференцію. Між ними були: Канадсько-українська фундація, Канадська фундація українських студій, Українська фундація вищої спеціяльної освіти, Товариство українцівсамостійників, Ліґа українців Канади, Українське товариство сеньйорів ім. Марка Боєслава, Союз українок Канади (відділ при катедрі св. Івана) та готельний комплекс „Шато Люї“ в Едмонтоні.

КІУС

УКРАЇНСТВО В СВІТІ

Село повертається до віри

Олександер Костирко

ЧАПАЄВКА, Черкаська область. – Велике придніпровське село Богушкова Слобода колись було осідком Богушківської козачої сотні Кропивнянського, а згодом – Переяславського полку. Козаки села брали участь у національно-визвольній війні.

У часи більшовицького режиму життя села докорінно змінилося. І в цьому велику ролю відіграло перебування в селі 25-ої Чапаєвської дивізії. Вона була зформована в Росії під командуванням Василя Чапаєва, який невдовзі загинув, але увійшов в історію двома шляхами: як герой популярної повісти Дмитра Фурманова і однойменного фільму „Чапаєв", а з другого боку як недорікуватий напівписьменний висуванець радянської влади.

У 1920 році дивізію перекинули з Росії на боротьбу проти повстанців в Україні, зокрема проти Холодного Яру. Дивізія побувала в ряді міст і сіл, зокрема у Богушковій Слободі. Це стало підставою для перейменування у 1923 році села на Чапаєвку. На село було звернуто пильну увагу Києва: колгосп назвали на честь Чапаєва, збудували стадіон, щоб чапаєвські вояки могли змагатися з місцевою командою. Сама дивізія повністю загинула у Севастополі в липні 1942 року, але вплив її перебування в селі залишився.

14 жовтня Митрополит Черкаський та Чигиринський Української Православної Церкви Київського патріярхату Іоан провів освячення каплички біля села. З'явилася капличка після того, як дружина місцевого журналіста Степана Вінярського Люба побачила уві сні Пресвяту Богородицю, яка вказала їй місце каплички. Жінка розповіла про свій сон рідним. Вони й вирішили на вказаному місці спорудити капличку. Заслужений мистець України Анатолій Алексеєв майстерно виготовив її.

„У нашому краї такі каплички ще рідкість в порівнянні з західньою Україною, – розповів Владика Іоан. – Це пов'язано перш за все з тим, що в Галичині люди зберегли віковічні традиції духовности, родоводу і, я б сказав, державности. Але помалу все повертається до першооснов духовности і в нашому краї. І свідченням тому – ця капличка, тобто невелика християнська молитовна будівля без вівтаря. Споруджена вона як знак віри в Бога і місце молитви до нього".



Митрополит Черкаський та Чигиринський Української Православної Церкви Київського патріярхату Іоан освячує капличку. (Фото: Олександер Костирко)

65-річчя СУБ і СУМ відзначили у Великобританії

о. Євген Небесняк
Ігор Лучка

БОЛТОН, Великобританія. – Спільними заходами Союзу Українців Британі (СУБ) та Спілки Української Молоді у Великій Британіїі, відділів цих організацій в Болтоні, 28 вересня відбулось святкове відзначення 65-річчя від дня їх заснування.

110 осіб сіли до святково прибраних столів в домівці СУБ. Ведучий Ігор Щур запросив до відкриття торжеств голову СУБ Ярослава Канюку, який подав коротку історію СУБ в Болтоні і побажав він приємного вечора.

Генеральний вікарій Епархії Української Греко-Католицької Церкви у Великій Британії о. митрат Андрій Хома та о. Володимир від Української Автокефальної Православної Церкви у Великій Британі провели молитву та благословили трапезу, яку підготувала Марія Лібера-Дзундза з своєю обслугою з Манчестеру.

І. Щур прочитав привіт від місцевого пароха та капеляна СУМ у Великій Британії о. Євгена Небесняка, який не міг бути присутнім на святі. Д-р Любомир Мазур, який упродовж 19 років очолював Централю СУБ, пояснив цілі та структуру СУБ.

Голова СУМ у Болтоні Леся Щур у своєму слові згадала засновника осередку СУМ в Болтоні Володимира Лучку, подала список мистецьких гуртків осередку, затрималася на мішаному хорі в 1948 році, який заснував Ярослав Бабуняк, згадала також сумівський хор „Веселка", який під батутою Григорія Болюбаша часто виступав на здвигах СУМ, затрималася потім на діяльности СУМ в Болтоні.

Центральну доповідь зробив Г. Болюбаш, довголітній громадський та церковний діяч. Голова Крайової управи СУМ Зенько Фінів привітав присутніх й вручив Осередкові СУМ ім. Миколи Міхновського пропам'ятну грамоту.

Голова Централі СУБ Зенко Ластовецький нагородив Г. Болюбаша та Володимира Янківського почесними грамотами за довголітню працю в громаді. Після вручення грамот всі заспівали „Многая літа" нагородженим.

Сумівський танцювальний ансамбль з Манчестеру „Поділля" під керівництвом Лінди Шляхетко виступив з цікавою програмою.

Свято продовжила забава під гру гурту „Чорна рожа".

Київський базар...

(Закінчення зі стор. 6)

та, але щедро наповнені розвареним горохом. На базарі пироги тримали у каструлі, закутаній у стару стьобану ватяну ковдру. Ось на ґравюрі німецький офіцер з цікавістю дивиться на ті пироги.

А де ж люди брали тоді борошно, горох, крупи? За два дні безвладдя, коли червоні війська виходили з міста, а німці ще не вступили на вулиці Києва, чимало киян кинулися грабувати крамниці. А на залізничній станції Київ-Лук'янівка у вересні 1941 року залишилося кілька невідісланих вагонів з харчами. Комендант потягу з власної ініціятиви пішов по сусідніх вулицях, запрошуючи мешканців забирати з вагонів борошно, крупи, цукор, сіль, макарони.

На базарі, крім німців, бачили кияни мадярів, голяндців, італійців. Ось типова базарна сценка: киянин з протигазною торбою через плече (з такими ще довго після війни ходили діти до школи) завзято торгується з італійським вояком за бритву. Ось група з трьох чоловіків: старий жебрак з табличкою на грудях „Прошу покурити" (дехто з киянок впізнавав у ньому колись відомого лікаря-гінеколога), успішний добродій в смушевій шапці та добрячій бекеші, назустріч іде відомий художник Сергій Верді. У скруті окупаційних реалій він заробляв писанням та продажем на базарах картин.

Про волю в тодішньому розумінні цього слова художник нагадав невеличкою характерною сценкою, напівзахованою за краєм дошки. З вулиці Рейтарської, непомітно підкочували великі криті вантажівки. Облава! З машин хутко зістрибували солдати в касках і з ґвинтівками. Вони шикувалися в ряд і починали поволі тиснути на безпорадний натовп. Офіцери, йдучи попереду солдатів, досвідченим оком вирішували долю кожного і красномовним жестом вказували на машину тим, хто, на їхній погляд, придатний стати „остарбайтером". Ніякі умовляння не діяли.

Кияни побачили малюнки Г. Малакова на республіканській художній виставці, потім серія була показана в Москві. А коли справа дійшла до закупівлі всієї серії, Міністерство культури Української РСР не побажало придбати малюнок з Сінного базару. Пильні ідеологи помітили, що на виставках у Києві і Москві відвідувачі найдовше роздивлялися на саме цей аркуш. Авторові запропонували змінити сюжет з продажем сала. Він погодився, але аркуш так і не придбали...

СПОРТ

Футболісти України продовжують змагання

Марта Осадца

Відбулися два останні змагання збірної команди України з футболу у відбірковій групі „Н" до Чемпіонату світу з футболу 2014 року в Бразилії. 11 жовтня, після напруженого поєдинку, збірна України перемогла у Харкові збірну Польщі з рахунком 1:0. Ґоль забив Андрій Ярмоленко.

15 жовтня у Сан-Маріно збірна України перемогла місцеву збірну команду з рахунком 8:0. Ґолі забили Євген Селезньов (двічі), Марко Девич, А. Ярмоленко, Роман Безус, Віталій Мандзюк.

Одночасно в Англії місцева збірна приймала збірну Польщі. Від висліду цієї зустрічі залежала доля й команди України. У випадку перемоги поляків або навіть нічиєї збірна України посіла б в групі перше місце і одразу вийшла б у фінальну частину змагань. Але поєдинок закінчився перемогою англійців з рахунком 2:0.

У підсумку, в групі „Н" перше місце посіла збірна Англії з 22 точками, збірна України з 21 точкою має друге місце і тепер на неї чекають ще два змагання серії плей-оф, у якій зустрічатимуться команди, котрі зайняли другі місця у своїх групах.

Жеребкування кола плей-оф відбору до Чемпіонату світу-2014, яке відбулося у штаб-квартирі ФІФА в Цюриху, визначило соперника України – команду Франції. Змагання відбудуться 15 і 19 листопада.

Львів

Українець став найкращим легкоатлетом року

Марта Осадца

Український стрибун у висоту Богдан Бондаренко визнаний найкращим легкоатлетом Европи у 2013 році. Про це рішення було оголошено на церемонії нагородження Европейської легкоатлетичної асоціяції 12 жовтня у Таллінні, Естонія. Він також номінований на звання найкращого легкоатлета світу, який буде обраний 16 листопада під час традиційної церемонії World Athletics Gala в Монако.

Б. Бондаренко став чемпіоном світу в Москві і переможцем „Діямантової ліги" у Лозанні, встановивши національний рекорд (2.41 метра). Він став четвертим спортовцем в історії, котрому вдалося стрибнути вище 2.40 метра.



Богдан Бондаренко. (Фото: Федерація легкої атлетики України)

Тренер спортовця, його батько Віктор Бондаренко, отримав тренерську нагороду від Европейської легкоатлетичної асоціяції.

Львів

УКУ як місія...

(Закінчення зі стор. 3)

вказує, що активне, свідоме християнство здебільшого було релігією меншости. Саме завдяки конкретності, свідченню, готовності бути сіллю землі, дріжджами, що завжди були притаманні справжнім християнам, ми маємо надію, що такі християни зможуть впливати на ширше оточення.

Хотілося б вірити, що автентика катакомбної Церкви, жертва спільноти мучеників будуть стимулом і джерелом надхнення для духовного розвитку і в Україні і поза її межами. Однак, слід пам'ятати, що в повоєнний час після великої кризи, яка полонила світ, а зокрема Західню Европу, в Бельгії, Голяндії, в Франції було багато покликань, і Церква зазнала періоду творчого розвитку. Минуло два десятиліття, і, починаючи з середини 1960-их років, в традиційних християнських Церквах Західньої Европи почався різкий спад. Такий спад є можливим в Україні, якщо нам не чувати і не вчитися з досвіду і помилок інших.

В будь-якому разі я надіюся, що життя і праця нашої єпархії, наших душпастирів і вірних впливатиме не лише на вузьке українське етнічне чи греко-католицьке „ґетто", але ми будемо ділитися доброю новиною з усіма людьми доброї волі, які нас оточують і які з нами спілкуються.

– Яку саме ролю у процесах здорового християнського впливу Східньої Европи на Західню міг би відігравати УКУ? І на яку підтримку від усього світового українства УКУ у цьому випадку заслуговував би?

– В різних середовищах помічають гостроту пропозиції УКУ. Наприклад, в спільноті католицьких університетів Европи, і навіть в Міжнародній федерації католицьких університетів УКУ зайняв доволі поважне місце, незважаючи на юність і свої, покищо, скромні маштаби.

Провідні інтелектуали і аналітики церковно-культурного життя звертають увагу на УКУ як на лябораторію іншого мислення щодо вищої освіти в XXI столітті. Серед тих, що звертають увагу, є представники фундацій, що також фінансово нас підтримують. Переважно це неукраїнські фундації. Дуже хотілося б, щоб більше неукраїнців, і щоб всі українці могли познайомитися з культурою, пропозиціями і проєктами УКУ, від них черпати надхнення. Сьогодні багато хто сумнівається, чи щось добре може бути з України. Христос на запитання Натанаїла „Що доброго може бути з Назарету?" дав відповідь „Прийди і подивися". Ми також запрошуємо з надією, що університетові буде чим поділитися, і що духовно, інтелектуально та матеріяльно до цього проекту ще будуть приєднуватися багато людей і установ.

– Ваше Преосвященство, українська церква в Санлісі – це та епохальна подія,за якою не можна не відчути руку провидіння Господнього. Але скажіть, будь ласка, через яких осіб воно у цьому випадку діяло і серед яких обставин дійшло до такого знаменитого висліду?

– Мушу відразу зізнатися, що не я породив цей задум, а „успадкував" ідею проєкту разом з призначенням на служіння у Франції. Під час мого першого приїзду до Парижу ще перед хіротонією, парох катедри о. Михайло Романюк розповів мені про цей проєкт. Він був речником групи ініціятивних мирян, серед яких особливий ентузіязм виявляли Анна Кантер та Вікторія Ділінджер. Вони були заанґажовані у громадських і церковних акціях, які відбувалися в Санлісі протягом останніх кількох років, та захопилися можливістю придбання церкви в містечку, де жила королева Франції Анна Ярославна.

Контакти між містами-побратимами – Санлісом та Печерським районом Києва розвинули усвідомлення вагомости спадщини Анни Ярославни. За старанням Президента Віктора Ющенка постав другий пам'ятник королеві в Санлісі, в останніх роках одна зі шкіл міста отримала ім'я Анни Київської.

Отже, поступово інтерес до Анни Ярославни і до Санлісу серед української громади збільшувався. На цьому тлі виринула ідея придбання церкви, де могли б відбуватися реґулярні Богослужіння і де можна було б представляти спадщину доньки Ярослава Мудрого і українську культуру загалом.

Проте, це ще могло довго залишатися на рівні проекту, якщо б не підприємці зі Львова, які брали участь у торжествах мого введення на престіл катедри св. Володимира 2 грудня 2012 року в соборі Паризької Богоматері. Будучи в Парижі, львівські друзі відвідали Санліс, і вирішили зробити знаковий крок і княжий подарунок – допомогти придбати закритий храм в королівському Санлісі. Саме зустріч місцевих ентузіястів з групою паломників-підприємців зі Львова, як також з паломниками з Києва та інших міст України, Західньої Европи, Канади та США під час грудневого свята призвела до того, що вдалося подолати фінансові і юридичні виклики, щоб придбати цю церкву, що стало дійсністю 27 вересня.

16 листопада ми вперше спільно помолимося в цьому храмі і проведемо робочий семінар – церковно-громадське слухання про завдання храму та культурного центру Анни Ярославни. Маю надію, що з наступного року почнеться ремонт церкви.

Для мене у кожній справі важливий не лише результат, але зокрема і процес. Досі цей процес був надхненний, позитивний і результативний. Я надіюся, що церква в Санлісі буде мобілізувати і об'єднувати вірних у Франції і поза нею.

НОВИНИ З УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Представлено книгу про Івана-Павла ІІ

ЛЬВІВ. – Презентація книг за участи авторів Джорджа Вайґеля – „Кінець і початок: Папа Іван-Павло ІІ – перемога свободи, останні роки та спадщина“ та Віктора Єленського – „Велике повернення: релігія у ґльобальній політиці та міжнародних відносинах кінця XIX-початку XXI ст.“ відбулась 5 липня під час міжнародного симпозіюму.



Учасники міжнародного симпозіюму (зліва): Олег Турій, Володимир Турчиновський, Віктор Єленський, Джордж Вайґель, Владика Борис Ґудзяк.

Українською мовою книгу Дж. Вайґеля переклали у видавництві УКУ. Вона стала своєрідним доповненням книги „Свідок надії. Життєпис папи Івана Павла ІІ“, яка перекладена 2011 року. „У цій книзі автор уперше спробував зробити певний підсумок процесу беатифікації Папи Івана-Павла ІІ“, – зазначив на презентації проректор УКУ, історик Олег Турій.

В. Єленський у своїй праці аналізує бурхливе відродження релігії в сучасному світі, її потужне вторгнення у сферу великої політики та міжнародних взаємин, ролю у ґльобальних трансформаціях та процесах реґіональних змін.

Перекладено українською мовою курс на „Coursera“

Міжнародна освітня online-плятформа „Coursera“ започаткувала навчальний курс з українськими субтитрами. Роботу над перекладом одного з найпопулярніших курсів плятформи „Модельне мислення“ (Model Thinking) вела команда „Мовного експресу“ Українського Католицького Університету.

Протягом двох місяців група з п’яти викладачів на чолі з керівником Тарасом Тимою працювала над перекладом субтитрів. Це близько 20 тематичних бльоків по п’ять лекцій у кожному.

Переклад та підготування курсу забезпечив Фонд Віктора Пінчука в рамках ґльобального партнерства з освітньою онлайн-плятформою. Першим для перекладу українською мовою обрали один з трьох найпопулярніших на „Coursera“ курсів, який, за статистичними даними, при кожному новому колі збирає понад 100 тис. слухачів.

Курс викладає проф. Скат І. Пейдж з Мишиґенського університету. Цикл лекцій „Модельне мислення“ розповідає про те, як застосовувати в різних сферах життя і підприємництва математичні моделі, що допомагають приймати більш результативні рішення та вибирати найбільш ефективні стратегії.

„Модельне мислення – це предмет на перетині логіки, філософії, математики, системного мислення з елементами стратегії. Це курс для тих, хто хоче зрозуміти як функціонує світ, як відбуваються процеси, взаємодіють люди“, – підсумовує Т. Тима.

Усі охочі можуть безкоштовно стати слухачами курсу, що триватиме 10 тижнів, а також отримати більш детальну інформацію за посиланням: https://www.coursera.org/course/modelthinking.

Відбувся Форум молодіжних провідників

28-30 червня відбувся Форум молодіжних провідників Української Греко-Католицької Церкви. Понад 100 учасників з усієї України зустрілися, щоб отримати нові знання, а також поділитися досвідом.

Розпочинаючи форум, голова Комісії у справах молоді УГКЦ о. Ростислав Пендюк висловив сподівання, що ця подія стане рушієм у питанні творенні спільної місії, яку молодь поставила перед собою.

Протягом трьох днів учасники форуму працювали у тематичних секціях і плянували діяльність своїх організацій на наступний рік. Вони зустрілись з Єпископом-емеритом кардиналом Любомиром Гузаром, який закликав молодь активніше діяти і вести за собою інших.

Форум організували Комісія у справах молоді УГКЦ, Український Католицький Університет та Львівська міська рада.

Прес-служба УКУ



Єпископ-емерит кардинал Любомир Гузар під час зустрічі з молоддю на форумі. (Фото: УКУ)

Верховна Рада...

(Закінчення зі стор. 1)

ська та недавній реґіонал (він подав заяву на вихід з фракції) Микола Рудьковський наразі невідомий.

Протягом останніх тижнів центральною темою обговорення політиків України і Евросоюзу є підготування до укладення угоди про асоціяцію. Головну розбіжність сторони мають щодо вибіркового правосуддя і питання Ю. Тимошенко.

В Україні у ці дні перебували члени моніторинґової місії Европарляменту П. Кокс і А. Кваснєвський, до яких долучилися міністри закордонних справ Польщі та Швеції Радослав Сікорський та Карл Більдт. 22 жовтня дня вони мали зустріч з Президентом В. Януковичем за зачиненими дверима.

Представники опозиції та позафракційні депутати неодноразово висловлювали думку, що рішення про виїзд Ю. Тимошенко за кордон Верховна Рада досі не ухвалила тому, що його не ухвалили на Банковій, тобто в Президентській адміністрації.

(Радіо „Свобода“)

Андрій Пащук був патріотом України

Д-р Петро Ленчур

11 вересня відійшов у вічність, на 88-му році життя, і був похований на цвинтарі св. Андрія у Савт-Бавнд-Бруку, Ню-Джерзі, Андрій Пащук, який був патріотом України. Він народився в 1924 році в Луцьку, в родині інженера-агронома Андрія Пащука і матері Оксани Драґан.

Його батько був вибраний послом з Волині до Сейму у Варшаві. Його батько з іншими патріотами поїхав в Україну допомагати україїнізації, і усі вони там загинули за сталінських часів. Синові було лише чотири роки.

Українську гімназію А. Пащук закінчив у Луцьку і поїхав до Львова студіювати будівельну інженерію. Диплом інженера дістав на початку 1950-их років в Мюнхенському університеті. В 1952 році еміґрував до Америки і оселився в Ню-Йорку. Відразу почав працювати в будівельній інженерії, а з часом почав займати провідні позиції в різних відомих будівельних фірмах.

Усе своє життя А. Пащук був патріотом України і працював для добра українських інституцій та громади на американському континенті. В 1960-их роках він активно допомагав збирати фонди на українські студії при Гарвардському університеті, майже 50 років був активним членом Українського Інституту Америки як член управи та віце-президент. Разом з оперним співаком Андрієм Добрянським був засновником нині популярної музичної серії „МАТІ" при Інституті.

А. Пащук активно підтримував зв'язки з Україною та її дипломатами. Був жертвенним прихильником Києво-Могилянської академії, яку вважав українським Гарвардом.

Робив великі зусилля, щоб одну з вулиць Києва названо іменем Олександра Архипенка, уродженцем Києва. Також мріяв, щоб летовище у Борисполі назвати іменем Ігоря Сікорського, теж киянина.

А. Пащук був великим прихильником українських мистців та колекціонером українського мистецтва, був розчарований, коли через непорозуміння в громаді не вдалося О. Архипенкові спорудити пам'ятник Тарасові Шевченкові у Вашінґтоні.

Він був визначним спортовцем у відбиванці, кошиківці і тенісі. Ще донедавна він змагався в тенісових турнірах на Союзівці.

А. Пащук був прекрасним аматорським фотографом. Його фотографія скульптора О. Архипенка, з яким він спілкувався, стала визначною світлиною мистця.

Протягом 26 років А. Пащук був одружений з Ларисою Жовнірович-Пащук, приязно ставився до її трьох дітей та восьми внуків. Він їх любив, займався та пишався ними. Вічна Йому пам'ять!



Св. п. Андрій Пащук

Пам'яті ветерана футболу Володимира Закалужного

Ярослав Стех

ТОРОНТО. – 1 вересня українська громада втратила ветерана українського футболу на еміґрації Володимира Закалужного, який народився 1925 року в Перемишлі в українській родині Андрія-Каземира і Катерини Закалужних. В Перемишлі промайнула його молодість. Улюбленим спортивним заняттям юнака був футбол.

В Німеччині він познайомився з своєю майбутньою дружиною – Паулою (Параскевією), якій теж довелось покинути Галичину. У них народилися син Роман і доня Катруся. В 1951 році сім'я В. Закалужного, на запрошення українського спортивного клюбу в Торонто, еміґрувала до Канади, де прийшов на світ їхній син Ігор, а пізніше доня Люба.

З перших днів вони стали парафіянами Української греко-католицької церкви св. Миколая. В. Закалужний продовжував грати у футбол, був членом збірної команди Канади, разом з Остапом Стецьковим та Мироном Березою захищав її честь у відбіркових матчах до Чемпіонату світу 1957 року. Довший час був гравцем, а потім тренером футбольних клюбів в Торонто, Монреалі, Рочестері. А після цього ще довго залишався активним членом спортивного клюбу „Україна".

В. Закалужний 32 роки працював в компанії „Frankel Steel Company", де пройшов шлях від робітника до майстра. Разом з дружиною вони виховали дітей в українському дусі і дали їм вищу освіту.

В. Закалужний особливо тішився п'ятьма внуками, які теж не цураються свого українського коріння і багато часу присвячують спорту. Цікавився рідним Перемишлем. Внук Роман-Володимир Закалужний відвідав Перемишль, щоб пройти вулицями свого знаменитого діда, побачити береги Сяну, стару катедру, у якій хрестили його дідів-прадідів. В. Закалужний на схилі життя дочекався трьох правнуків, найстарший з яких Матейко уже теж чудовий спортсмен-гокеїст.

В. Закалужний слідкував за футбольними змаганнями під час Чемпіонату Европи, що відбувся 2012 року в Україні і Польщі, а також Чемпіонату світу з футболу серед команд діяспори 26-30 серпня у Тернополі, головним організатором якого була Анна Кисіль – президент міжнародної організації „Четверта хвиля" в Торонто.

Панахиду за упокій душі В. Закалужного відслужили о. Олег Качур та о. Богдан Сліпий у похоронному заведенні при повністю заповненій людьми залі. Похорон завершився 7 вересня в церкві св. Миколая в Торонто і на українському цвинтарі св. Володимира в Оквілі, де поховали св. п. В. Закалужного біля могили його дочки Катрусі, яка відійшла 26 років тому.

Він був завжди товариський, доброзичливий, з гарним почуттям гумору, любив співати й жартувати – таким він назавжди залишиться в пам'яті родини й усіх, хто його знав.

Вічна Йому пам'ять!

В пам'ять Олександра Воронина-Варави

Олександер Воронин-Варава, який впродовж 40 років у Вашінґтоні був відомий як редактор в українському відділі Радіо „Голос Америки", письменник, громадський і церковний діяч, помер 15 травня у Бафало, Ню-Йорк, де прожив останні два роки свого життя. Він похований поруч з дружиною Оксаною Вікул на цвинтарі св. Андрія в Савт-Бавнд-Бруку, Ню-Джерзі.

О. Воронин-Варава був сином письменника Олекси Кобця. Псевдо – Зоя Вишгородська. Народився О. Варава 27 грудня 1926 року в Харкові. 1944 року потрапив до Німеччини, отримав там середню освіту, здобув ступінь маґістра в Богословській академії Української Автокефальної Православної Церкви у Мюнхені (1954).

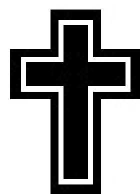
З 1950 року перебував у США, на радіостанції „Голос Америки" вів радіопрограму „Голос УАПЦ", заснував видавництво „Воскресіння" і з 1990 року був його директором.

Він автор творів для дітей „Квітка на камені", „Ведмедикове свято", п'єси „Пригоди Різдвяної зірки", численних праць з історії Церкви. Популярними були його книжки „Автокефалія УАПЦ", „Історичний шлях УАПЦ", „Йдемо до першої сповіді та святого причастя". Казки його для дітей друкувалися у періодичних виданнях України, де він зустрічався з своїми дорослими і юними читачами. Незабутні були його виступи в Спілці письменників України, в Музеї літератури, в Канівському будинку культури.

12 липня 2007 року О. Воронин-Варава як головний ініціятор і жертводавець брав участь в архиєрейському освяченні нового храму Вознесіння Господнього в Каневі, де Архиєпископ Ігор Ісіченко відзначив його грамотою.

Добра пам'ять про цю славну і добру людину житиме вічно.

Архиєпископ Ігор (Ісіченко), о. Валерій (Копійка), о. Юрій (Бойко), о. Володимир (Червонников), Євген Сверстюк, Валерій Шевчук, Микола Литвин, Петро Засенко, Галина Кирпа, Ігор Ліховий, Оляна Рута, Віктор Мацько, Ігор Максимов, Надія Варава, Тамара Стрипко, Олександер Мельник, Дмитро Чередниченко.



Наукове Товариство ім. Шевчека в Америці
повідомляє своїх членів та громаду, що 7 жовтня 2013 р. відійшов з цього світу член НТШ-А



св. п.

Микола Ненадкевич

хемік

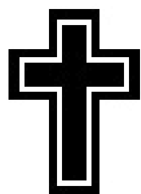
народжений 30 серпня 1926 року
в селі Великий Житин на Волині

закінчив Гантер коледж, 1959

Рідним складаємо співчуття
Вічна Йому пам'ять!

Управа НТШ в Америці







Загін „Червона Калина“
5-ий Курінь УПС і 23-ий Курінь УСП.

Ділимося сумною вісткою з усіма братчиками Загону та пластовими друзями, що у вівторок, 17 вересня 2013 року відійшов на Вічну Ватру наш БРАТЧИК

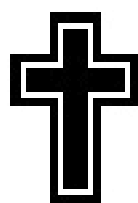
св. п.
пл. сен.

д-р ЮЛІЯН ҐНОЙ

Панахида була відправлена в п'ятницю, 20 вересня 2013 року в похоронному заведенні Peter Jarema Funeral Home в Ню-Йорку, а похорон на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.

Дружині Ользі, донькам Лесі й Ліді та сестрі Ользі з родинами складаємо наші глибокі співчуття.

Старшина Загону „Червона Калина“



Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями і знайомими, що в понеділок, 14 жовтня 2013 року на 88-му році життя відійшла у вічність наша найдорожча, улюблена Мама і Бабуся

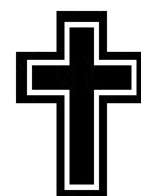
св. п.

Софія Яремко Коваль

нар. 24 жовтня 1924 року
в селі Муроване біля Львова в Україні.

У глибокому смутку залишилися:
донька - Анна Панас з чоловіком Стефаном
внуки - Стефан
- Андрій
ближча і дальша родина в Україні.

Вічна Їй пам'ять!



Ділимося сумною вісткою
що 14 жовтня 2013 року в Пенсильванії
упокоїлася в Бозі на 76-му році життя
наша найдорожча Мама, Бабця і Сестра

св. п.

Олена (Ілайн) Лужецька

народжена 21 липня 1937 року.

Залишені у глибокому смутку:
дочка - Марія з чоловіком Адріяном
сини - Григорій з дружиною Ларисою
- Іван з дружиною Кімберлі
- Андрій з дружиною Христиною
сестра - Софія Кобрин
брати - Володимир Шанайда
- Іван Шанайда

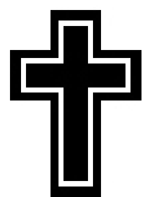
Славна і вічна Їй пам'ять!

Панахида відбулася в п'ятницю, 18 жовтня у Філядельфії, Пенсильванія.

Похорон відбувся в суботу, 19 жовтня в церкві св. Йосафата у Філядельфії, а відтак на Lawnview Cemetery, Rockledge, PA.

Замість квітів родина просить складати пожертви в пам'ять О. Лужецької на Осередок СУМ у Філядельфії:

Ukrainian American Youth Association (UAYA),
700 N. Cedar Rd., Jenkintown, PA 19046.



Ділимося сумною вісткою,
що 31 липня 2013 року
відійшла у вічність

св. п.

Софія Кусень



Похоронні відправи відбулися у вівторок, 6 серпня 2013 року, в Українській католицькій церкві св. Йосафата у Філядельфії, Пенсильванія, а відтак на цвинтарі св. Марії у Факс-Чейсі, Пенсильванія.

Власноручний житєпис покійної

Народилася я 1 лютого 1923 року в селі Олесині, Казівського району, Тернопільська область, в сім'ї Івана і Анни Смачилів (мати походила з родини Корників). В Олесині закінчила -ту клясу, а 5-ту,6-ту і 7-му кляси закінчила у „Рідній Школі" в Бережанах. Відтак вступила до Бережанської Торговельної Школи. При кінці третього року навчання більшовики закрили цю школу, натомість відкрили шестимісячні учительські курси і я записалася на них. По закінченні всіх висилали учителювати по районах. Мене призначили до села Ценів, Козівського району, де учителювала один рік, бо розпочалась німецько-совеєтська війна. Під час німецької окупації учителювала в своєму селі Олесині.

В 1944 році, з відступом німців, разом з Василем Дяковим, батьком Осипа Дяка-Горнового і сусідом Іваном Кульбачинським вирушили в незнану путь – з думкою скорого повернення до батьківського дому. Проте доля покерувала не так, як бажалось, фронт посувався на захід, в Карпатах, біля Лавочного затрималися пару тижнів. Коли перейшли границю до Мадярщини, поліція нас затримала і хотіла передати більшовикам. Нас було 16 осіб, і один з нашої групи володів добре німецькою мовою тож пішов до гавптмана і попросив посприяти нам, так нас до завели товарних вагонів і ми рушили далі, до мадярського Чопу, де нас обстріляли. Багато людей, які з вагонів втікали в поле, загнило від вибухів бомб. Як літаки відлетіли, всі, щоо заалишилися живі, повернулось до вагонів, переїхали границю і невдозві потрапили в таборі біженців.

У Штрасгоф біженці перейшли дизенфекцію і дістали розподіл на працю. Нас завезли до Берліну, на фабрику, де виробяли ліки. Берлін вже почали бомбити американські літаки, харчі наші були мізерні ,і 12 лютого 1945 року ми рішили втікати з табору, бо знову більшовицький фронт зближався, і з Божою поміччю дістались до станції сіли у поїзд і приїхали до села Целє, де працювала одна знайома родини Татаринів, що з нами втікала. Це було за 20 кілометрів від Ульму. Там нас забрали гоосподарі і в них ми пряцювали до часу капітуляцції Німеччини. Ту частину називали Вітембербія , її визволяли французи. Три французькі військовики прийшли до господаря, розпитували про нас , далі увійшли до кімнати, в якій ми жили, обшукали її, забрали валізки з нашими речами і наказали не виходити з хати. А по їх відході я таки дісталася до їх місця перебування, розказала вищим військовим урядникам, яку кривду нам зробили, і що ми залишились без жодних речей, лише в тому, що на собі маємо – голі, босі і простоволосі. Коли я це все розказала, один з тих урядників остеріг мене: мовляв, ви утікачі, ми вас скоро вишлемо „на родіну", нічого більше для вас не залишається, і з тим я повернулася до місця замешкання. Роозповіла нашим людям про цю зустріч з французами і вирішила залишати село. Ми, себто я, Василь Дяків і Осип Кусень, віднайшли в Ульмі краянина Василя Садівника, який мав свій кравецький верстат. Там ми упорядкували одну кімнату розбомбленого дому, замешкали в ньому, а по трьох місяцях переїхали всі до Мюнхену знайши приватне житло.

В 1946 році, 28 квітня, я одружилась з Осипом Куснем. Жили дуже скромно, на німецьких харчових картках, які видавали нам щомісяця, а більше харчів діставали самі, як могли. В 1947 році народився наш син Мирон, охрестив його в церкві український священик. Дитина була слабенька, деякий час залишалася в дитячім шпиталі, аж по п'яти місяцях йому покращало і вже далі опікувалися синочком вдома, під наглядом лікаря. В 1949 році, в березні, я з чоловіком Осипом , сином Мироном приїхали до Америки , до Філадельфії, на запрошення стрия Микити Смачила, що приїхав до Америки ще перед Першою світовою війною. Через чотири дні по нашому приїзді я вже працювала в шпиталі, а чоловік аж за півтора місяці знайшов працю у грабарні, де тяжка робота виснажувала його сили. Знайшшоов другу, легшої працю – столяра на фабриці . У квітні 1950 року народився наш син Зенко (Іван), в листопаді 1951 року народився Володимир Йосиф, і далі я вже займалася вихованням дітей, перестала працювати. Як тільки всі сини почали ходити до школи, працювала спочатку по пару годин, а пізніше вже щодня, бо чоловік часто піднепадав на здоров'ї і пішов через зворобу на пенсію.

У березні 1998 року помер, на 87-му році життя, мій чоловік, і того самого року у вересні я разом з сином Зенком відвідала свій край і родину в Україні. Все пережите завдячую Господеві Богові, що тримав на силі, допомагав переборювати тяжкі хвилини в житті, а було їх багато, що можна написати велику книгу. Від 1998 року живу в своїй хаті, діти і внуки мене відвідують та допомагають. Сини мої – Мирон, Зенко (Іван), Володимир. Невістки – Катерин, Варвара, Джоен. Внуки – Джефрі, Джемі, Кім, Келі (діти Мирона). Тереса і Івасик діти Зенка і Варвари.



Упокоївся у Бозі наш дорогий
Брат і Вуйко

св. п.

Микола Ненадкевич

30 серпня 1926 р. – 7 жовтня 2013 р.

У глибокому смутку залишилися:

сестра - Ірина Цегельська
племінниці - д-р Марта Цегельська і чоловік Джон Сейлор,
- Меланія Конті, чоловік Джефрі Конті та діти д-р Еван Конті і Татяна Конті;
- Сусанна Рак, Чоловік д-р Ігор Рак і діти д-р Григорій Рак і Стефан Рак;
- Ганя Повх і чоловік Юрій Повх та діти Мая Пейдж і Андрій Повх;
- д-р Пріся Цегельська, чоловік д-р Джефрі Сакс та діти Михайло Сакс і Наталя Сакс

ближча і дальша родина в Сполучених Штатах, Англії й Україні.

Вічна Йому пам'ять!

В пам'ять Покійного пожертви можна складати на:

Kyiv Mohyla Foundation of America,
PO Box 46009, Chicago, IL 60646-0009;
www.kmfoundation.com



Господь обійняв Її
та шепнув „Прийди до мене".

У глибокому смутку повідомляємо,
що 7 березня 2013 року відійшла у вічність
у Такома Парк, Мериленд, найдорожча
Дружина Антонія, Мама, Бабця та Сестра

св. п.

Оля Лак

У глибокому смутку залишилися:

син - Андрій з дружиною Сузаною
донька - Алис
внуки - Андрій, Микола, Йосиф, Алекс, Григорій, Тара.

дальша родина та приятелі.

Нехай спочиває в мирі.
Вічна Їй пам'ять!